

**Izveštaj o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2013.
godinu**

JKP VODOVOD I KANALIZACIJA d.o.o. Velika Kladuša

ARevizija Revita d.o.o.
računovodstvo-Poslovno savjetovanje

Zajedno uspješni.

IZJAVE UPRAVE	6
UVOD I OSVRT NA UGOVOR O REVIZIJI	10
IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA	12
VLASNICIMA I UPRAVI JKP VODOVOD I KANALIZACIJA D.O.O. VELIKA KLADUŠA	12
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI DRUŠTVA	14
JKP VODOVOD I KANALIZACIJA D.O.O. VELIKA KLADUŠA	14
BILANS USPJEHA OD 01. JANUARA DO 31. DECEMBRA	16
OBJAŠNJENJA PROMJENA UZ BILANS USPJEHA	17
BILANS STANJA NA 31.12.2013. GODINE	18
OBJAŠNJENJA PROMJENA UZ BILANS STANJA	20
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA OD 01. JANUARA DO 31. DECEMBRA	21
OBJAŠNJENJA PROMJENA UZ NOVČANI TOK	22
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU	23
1. BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	24
1.1. INFORMACIJE O DRUŠTVU	24
a) <i>Izjava o usklađenosti</i>	24
b) <i>Principi vrednovanja</i>	24
c) <i>Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja</i>	24
d) <i>Korištenje procjena i prosudbi</i>	24
Prosudbe	25
1.2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE	25
a) Strane valute	25
b) Finansijski instrumenti	25
I. NEDERIVATIVNA FINANSIJSKA IMOVINA	25
Potraživanja	26
Potraživanja od kupaca i druga potraživanja	26
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	27
Finansijska imovina koja se drži do roka dospjeća	27
II. NEDERIVATIVNE FINANSIJSKE OBAVEZE	27
c) Nekretnine, postrojenja i oprema	28
Priznavanje i mjerenje	28
Naknadni izdaci	28
Reklasifikacija u investicijske nekretnine	29
Amortizacija	29
d) Nematerijalna imovina	29
Priznavanje i mjerenje	29
Amortizacija	30
Naknadni troškovi	30
e) Zalihe	30
f) Obaveze prema zaposlenima	30
g) Rezervisanja	31
Garancije	31
Restruktuiranje	31
Šteta po okoliš	31
Štetni ugovor	31
h) Realizacija prihoda	32
Prihodi od prodaje robe	32
Prihodi od prodaje usluga	32
Prihodi od kamata	32
Prihodi od iznajmljivanja	32

i) Najmovi	32
Operativni najmovi	32
Finansijski najmovi	33
j) Raspodjela dobiti	33
2. NOVI STANDARDI I INTERPRETACIJE KOJI JOŠ UVIJEK NISU U PRIMJENI	34
STANDARDI I TUMAČENJA KOJI SU OBJAVLJENI ALI JOŠ NISU NA SNAZI	36
3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA	39
3.1. FAKTORI FINANSIJSKOG RIZIKA	39
3.2. TRŽIŠNI RIZIK	39
Valutni rizik	39
Kamatni rizik	39
3.3. KREDITNI RIZIK	40
Rizik nenaplativosti potraživanja	41
Značaj rizika nenaplativosti potraživanja	41
3.4. RIZIK LIKVIDNOSTI	41
3.5. UPRAVLJANJE KAPITALOM	43
Sadašnja vrijednost finansijskih instrumenata	44
4. OBJAŠNJENJA PO POZICIJAMA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	45
4.1. PRIHODI OD PRODAJE	45
4.2. MATERIJALNI TROŠKOVI	46
4.3. TROŠKOVI PLAĆA I OSTALIH LIČNIH PRIMANJA	47
4.4. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	49
4.5. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	49
4.6. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	50
4.7. FINANSIJSKI PRIHODI	51
4.8. FINANSIJSKI RASHODI	51
4.9. OSTALI PRIHODI I DOBICI	51
4.10. OSTALI RASHODI I GUBICI	52
4.11. REZULTAT POSLOVANJA	52
4.12. KRETANJE NEMATERIJALNE I MATERIJALNE IMOVINE	53
4.13. ZALIHE	55
4.14. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	55
4.15. POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA	56
4.16. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	57
4.17. POTRAŽIVANJA ZA PDV	57
4.18. KAPITAL	57
4.19. DUGOROČNA RAZGRANIČENJA I REZERVISANJA	58
4.20. DUGOROČNE OBAVEZE	58
4.21. KRATKOROČNE OBAVEZE	58
4.22. OBAVEZE IZ POSLOVANJA	59
4.23. OBAVEZE PO OSNOVU PLAĆA	59
4.24. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	59
4.25. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	60
5. OSVRT NA PROCES JAVNIH NABAVKI DRUŠTVA U 2013. GODINI	60
6. UTVRĐIVANJE POŠTIVANJA ZAKONA OD STRANE UPOSLENIH U DRUŠTVU	60
7. PRISTUP INFORMACIJAMA	60
8. NEGATIVNE PROMJENE U POSLOVANJU I MATERIJALNO ZNAČAJNI GUBICI	60
9. OSVRT NA PITANJE POŠTIVANJA PRINCIPA VREMENSKE NEOGRANIČENOSTI POSLOVANJA	61
10. OSVRT NA INTERNE KONTROLE	61

11.	SAŽETAK ZNAČAJNIH RIZIKA NA NIVOU DRUŠTVA.....	61
12.	OSVRT NA POREZNE ASPEKTE U DRUŠTVU	61
13.	SAŽETAK UOČENIH POGREŠNIH PRIKAZIVANJA I UTJECAJ ISTIH NA MIŠLJENJE	62
	VRIJEDNOSNO USLAĐENJE POTRAŽIVANJA OD KUPACA	62
14.	PREPORUKE I ZABILJEŠKE REVIZORA.....	64
15.	OSVRT NA ČINJENICE ZA KOJE IMAMO OBAVEZU OBAVIJESTITI UPRAVU	64
16.	ZNAČAJNI DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA	64
17.	NAJVAŽNIJI FINANSIJSKI POKAZATELJI DRUŠTVA.....	66
	<i>Pokazatelji bilansa uspjeha</i>	<i>67</i>
	<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>67</i>
	Neto radni kapital.....	67
	Koeficijent tekuće likvidnosti.....	68
	Koeficijent ubrzane likvidnosti	69
	Odnos prodaje i neto radnog kapitala	69
	<i>Pokazatelji aktivnosti.....</i>	<i>70</i>
	Koeficijent obrta potraživanja	70
	Trajanje naplate potraživanja od kupaca u danima	71
	Koeficijent obrta imovine	71
	<i>Pokazatelji pokrivenosti.....</i>	<i>72</i>
	Koeficijent zaduženosti.....	72
	<i>Pokazatelji bilansa stanja.....</i>	<i>72</i>
18.	NEOVISNOST REVIZIJSKOG TIMA.....	73
19.	OSNOVNI PODACI O REVIZIJA REVITA D.O.O. CAZIN	73
20.	ZAKLJUČAK	74

SADRŽAJ GRAFIČKIH PRIKAZA

GRAFIKON 1: NET GEARING POKAZATELJ.....	43
GRAFIKON 2: KRETANJE POSLOVNIH PRIHODA ZA POSLJEDNJE 4 GODINE	45
GRAFIKON 3: STRUKTURA POSLOVNIH PRIHODA ZA POSMATRANE POSLOVNE PERIODE.....	46
GRAFIKON 4: STRUKTURA TROŠKOVA PLAĆA I OSTALIH LIČNIH PRIMANJA.....	48
GRAFIKON 5: NETO RADNI KAPITAL	67
GRAFIKON 6: KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI.....	68
GRAFIKON 7: KOEFICIJENT UBRZANE LIKVIDNOSTI.....	69
GRAFIKON 8: ODNOS PRODAJE I NETO RADNOG KAPITALA	69
GRAFIKON 9: KOEFICIJENT OBRTA POTRAŽIVANJA.....	70
GRAFIKON 10: TRAJANJE NAPLATE POTRAŽIVANJA U DANIMA.....	71
GRAFIKON 11: KOEFICIJENT OBRTA IMOVINE	71
GRAFIKON 12: KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI.....	72

SADRŽAJ TABELARNIH PRIKAZA

TABELA 1: TIM U GLAVNOJ REVIZIJI.....	11
TABELA 2: BILANS USPJEHA ZA PERIOD OD 01.01. DO 31.12.2013. GODINE	16
TABELA 3: BILANS STANJA (AKTIVA) NA 31.12.2013. GODINE	18
TABELA 4: BILANS STANJA (PASIVA) NA 31.12.2013. GODINE	19
TABELA 5: IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA OD 01.01. DO 31.12.2013. GODINE.....	21
TABELA 6: IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU	23
TABELA 7: IZLOŽENOST KREDITNOM RIZIKU	40
TABELA 8: RASHODI PO OSNOVI ISPRAVKE VRIJEDNOSTI I NAPLAĆENA OTPISANA POTRAŽIVANJA	40
TABELA 9: IZLOŽENOST RIZIKU NENAPLATIVOSTI POTRAŽIVANJA	41
TABELA 10: RIZIK LIKVIDNOSTI	42
TABELA 11: SADAŠNJA VRIJEDNOST FINANCIJSKIH INSTRUMENATA	44
TABELA 12: PRIHODI OD PRODAJE ROBE.....	45
TABELA 13: MATERIJALNI TROŠKOVI	46
TABELA 14: PREGLED MATERIJALNIH TROŠKOVA.....	47
TABELA 15: TROŠKOVI PLAĆA I OSTALIH LIČNIH PRIMANJA	47
TABELA 16: TROŠKOVI PLAĆA I OSTALIH LIČNIH PRIMANJA GRUPA 52	48
TABELA 17: TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA.....	49
TABELA 18: TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA GRUPA 53	49
TABELA 19: RASHODI AMORTIZACIJE.....	49
TABELA 20: NEMATERIJALNI TROŠKOVI	50
TABELA 21: NEMATERIJALNI TROŠKOVI GRUPA 55	50
TABELA 22: FINANSIJSKI PRIHODI	51
TABELA 23: FINANSIJSKI RASHODI	51
TABELA 24: OSTALI PRIHODI I DOBICI	51
TABELA 25: OSTALI RASHODI I GUBICI	52
TABELA 26: REZULTAT POSLOVANJA.....	52
TABELA 27: BILJEŠKE NEMATERIJALNA IMOVINA.....	53
TABELA 28: BILJEŠKE MATERIJALNA IMOVINA.....	54
TABELA 29: ZALIHE	55
TABELA 30: GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI.....	55
TABELA 31: POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA	56
TABELA 32: AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	57
TABELA 33: KAPITAL DRUŠTVA	57
TABELA 34: DUGOROČNA RAZGRANIČENJA I REZERVIRANJA	58
TABELA 35: DUGOROČNE OBAVEZE	58
TABELA 36: OBAVEZE IZ POSLOVANJA.....	59
TABELA 37: OBAVEZE PO OSNOVU PLAĆA.....	59
TABELA 38: OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	59
TABELA 39: PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	60
TABELA 40: PREGLED ZNAČAJNIH POKAZATELJA DRUŠTVA	66
TABELA 41: OSNOVNI PODACI O REVIZIJA REVITA D.O.O. CAZIN.....	73

IZJAVE UPRAVE

Primatelj:

Revizija Revita d.o.o. Cazin

Ćoralići 462, 77226, Ćoralići, Cazin

Vama; revizorima; mi članovi Uprave JKP VODOVOD I KANALIZACIJA d.o.o. Velika Kladaša, zaduženi za sastavljanje finansijskih izvještaja dajemo sljedeće izjave:

A. Informacije i dokazi

Informacije i dokazi koje ste od nas zahtijevali su Vam dane u potpunosti i savjesno. Kao lica zadužena za davanje ovih izjava i dokaza imenovali smo sljedeće osobe:

OSOBE ZADUŽENE ZA SURADNJU S REVIZOROM

IME I PREZIME	KONTAKT	FUNKCIJA

B. Knjigovodstveni iskazi

1. Mi smo se pobrinuli za to da su vam knjigovodstveni iskazi poslovanja Društva u potpunosti stavljeni na raspolaganje. Ovoj dokumentaciji pripadaju upute, organizaciona dokumentacija i ostalo što pomaže u razumijevanju računovodstvenog sistema Društva.
2. U knjigovodstvenoj evidenciji su obuhvaćeni svi poslovni događaji koji su morali biti proknjiženi u poslovnoj 2013. godini.
3. Mi smo se pobrinuli za to da Vam je sva dokumentacija za koju imamo obavezu čuvanja u pisanoj ili elektronskoj formi dana na raspolaganje u roku koji je realan i razuman za Vaše razumijevanje podataka.

C. Finansijski izvještaji

1. Mi, kao članovi Uprave Društva smo ispunili odgovornost za pripremanje i prezentiranje finansijskih izvještaja. Naša odgovornost je fer prezentacija finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja Društva u skladu s Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja (MSFI).

Ova odgovornost obuhvata: utvrđivanje, uvođenje i održavanje internih kontrola važećih za sastavljanje i objektivni prikaz finansijskih izvještaja u kojima neće biti značajnih pogrešnih prikazivanja uzrokovanih prijevarom ili pogreškom; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; i utvrđivanje razumnih računovodstvenih procjena primjerenih u danim okolnostima.

2. Vjerujemo da je finansijskim izvještajima koji su predmet revizije koju Vi obavljate prikazana sva imovina, obaveze, eventualne obaveze, rezervisanja, ukupni rashodi i ukupni prihodi, kao i sve obavezne napomene uz finansijske izvještaje. Sve obaveze, kako predvidive tako i nepredvidive su prikazane u skladu s Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja (MSFI).
3. Primjenjene metode prikazivanja pozicija u finansijskim izvještajima i njihovo vrednovanje odgovaraju zahtjevima posebnih propisa iz ove oblasti. Naš izbor i primjena metoda iskazivanja pozicija u finansijskim izvještajima i njihovog vrednovanja je primjerena. Značajne pretpostavke koje smo koristili u procjenama su primjerene, te smo ih Vama prikazali.
4. Za sve događaje nakon datuma finansijskih izvještaja koji su to zahtijevali prilagodili smo finansijske izvještaje i napomene uz finansijske izvještaje u skladu s Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja (MSFI).
5. Izvjestili smo Vas o svim poznatim stvarnim i mogućim sudskim sporovima i zahtjevima čiji se utjecaj uzeo u obzir pri sastavljanju finansijskih izvještavanja u skladu s Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja (MSFI).
6. Svi planovi i očekivanja koji mogu imati za posljedicu značajnu promjenu knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza prikazanih u finansijskim izvještajima predstavljeni su u skladu s Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja (MSFI).
7. Društvo je pravni; odnosno ekonomski vlasnik imovine prikazane u finansijskim izvještajima. Sva založna i stvarna opterećenja u vezi s ovom imovinom su objavljena u skladu s Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja (MSFI).
8. Mi smo se pridržavali svih dogovora koji mogu imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje. Eventualni slučajevi nepridržavanja su Vam dani na znanje.
9. U protekloj godini Društvo je (zaokružiti odgovarajući odgovor):
 - a) *Koristilo valutne ili kamatne instrumente, swapove, opcije i robne terminske poslove između ostalog finansijske proizvode i derivate.*
 - b) *Nije koristilo niti jedan instrument naveden u prethodnoj tački u bilo kojoj formi.*

10. U obzir smo uzeli sve događaje koji mogu imati utjecaj na poslovanje društva i iz tih događaja rezultirajuće finansijske obaveze te iste objavili ili u finansijskim izvještajima ili (ako se iste ne obuhvataju u finansijskim izvještajima) naveli u dodatku uz ovu izjavu. Ako takvi navodi ili napomene nedostaju, onda takvih događaja nije bilo na datum sastavljanja finansijskih izvještaja.

11. Godišnji izvještaj o poslovanju

1. Mi smo odgovorni za sastavljanje godišnjeg izvještaja o poslovanju.
2. Izvještaj o poslovanju sadrži sve obavezne podatke kako je propisano članom 40. Zakona o Računovodstvu i Reviziji u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 83/09).
3. Tok poslovanja Društva i položaj Društva su predstavljeni na fer način i analizirani u Godišnjem izvještaju o poslovanju. Analiza obuhvata finansijske i nefinansijske pokazatelje uspješnosti relevantne za poslovnu aktivnost Društva u skladu s Zakonom.
4. Godišnji izvještaj o poslovanju sadrži (u skladu s tačkom 40. Zakona o Računovodstvu i Reviziji u FBiH):
 - *Sve značajne događaje nastale u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskih izvještaja.*
 - *Procjenu očekivanog budućeg razvoja Društva,*
 - *Najvažnije aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem,*
 - *Korištene finansijske instrumente ako je to značajno za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja Društva,*
 - *Ciljeve i politike Društva u vezi s upravljanjem finansijskim rizicima, zajedno sa politikama zaštite od rizika za svaku planiranu transakciju za koju je neophodna zaštita,*
 - *Izloženost Društva cjenovnom, kreditnom, tržišnom, valutnom riziku, riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju Društva.*

12. Interne kontrole

Mi smo odgovorni za sastavljanje (konceptciju, implementaciju, održavanje i poboljšavanje) adekvatnog sistema internih kontrola u skladu s članom 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

1. Pod sistemom internih kontrola podrazumijevamo proces kroz koji nadzire i kontroliše:
 - *Efikasnost i efektivnost operativnih aktivnosti (ovo uključuje zaštitu imovine od gubitaka uzrokovanih štetama ili malverzacijama),*
 - *Pouzdanost finansijskog izvještavanja i*

- *Pridržavanje za Društvo bitnih zakonskih propisa kako bi se spriječilo da se ne postignu ciljevi poslovanja ako bi nastali poslovni rizici.*
- 2. Izabrati odgovarajući odgovor:
 - a) *Nije bilo, niti trenutno postoje značajni nedostaci u internim kontrolama (ili)*
 - b) *Mi smo Vas izvijestili o značajnim nedostacima u internim kontrolama.*
- 3. U skladu s primjenjivim sistemom internih kontrola implementirali smo odgovarajuće mjere da spriječimo i otkrijemo eventualne nezakonite radnje zaposlenih.
- 4. Izvijestili smo Vas o rezultatima procjene rizika da finansijski izvještaji i Godišnji izvještaj o poslovanju mogu sadržavati značajne pogreške uslijed namjernih pogrešnih prikazivanja.
- 5. Izabrati odgovarajući odgovor:
 - a) *Izvijestili smo Vas o svim nezakonitim radnjama kojih smo svjesni da postoje ili sumnjamo da postoje u našem Društvu, naročito o onima koje se odnose na pravne zastupnike Društva i druge izvršne uposlenike, uposlenike koji imaju ključnu ulogu u sistemu internih kontrola, i drugih osoba čije nezakonite radnje mogu imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Društva.*
 - b) *Nismo svjesni postojanja nezakonitih radnji u Društvu naročito onih koje se odnose na pravne zastupnike Društva i druge izvršne uposlenike, uposlenike koji imaju ključnu ulogu u sistemu internih kontrola, i drugih osoba čije nezakonite radnje mogu imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Društva.*

13. Potpunost danih informacija

1. Na uvid su Vam dati svi zapisi, dokumenti i informacije o neobičnim događajima s kojima je Uprava bila upoznata, kao i sve ostale informacije koje su bitne za reviziju finansijskih izvještaja.
2. Obezbijedili smo Vam uvid u nazive svih banaka s kojima je Društvo u toku godine imalo poslovne veze, kao uvid u sva stanja na transakcijskim računima Društva.
3. Na raspolaganje smo Vam dali sve zapisnike sa sastanaka Uprave Društva.

14. Dodaci, napomene i slično

Mi potvrđujemo da moguće neispravljene pogreške nisu značajne u odnosu na ukupne finansijske izvještaje Društva.

Potpis i pečat ovlaštenog lica Društva

Juni, 12. 2014. godine

UVOD I OSVRT NA UGOVOR O REVIZIJI

Mi kao revizori obavezni smo da o rezultatima našeg angažmana izvijestimo u pisanoj formi Upravu, te vlasnike JKP "VODOVOD I KANALIZACIJA" d.o.o. VELIKA KLADUŠA.

Za potrebe daljnjeg izvještavanja Društvu dostavljamo dokument pod nazivom „Izveštaj neovisnog revizora“ u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (u daljnjem tekstu: MRevS) koji definiraju terminologiju koja se koristi kod izražavanja mišljenja i kojima se uređuje izvještavanje:

- a) MRevS 700 – Formiranje mišljenja i izvještavanje o finansijskim izvještajima,
- b) MRevS 705 – Modifikacije mišljenja u izvještaju neovisnog revizora,
- c) MRevS 706 – Dio za isticanje pitanja i dio za ostala pitanja u izvještavanju neovisnog revizora.

Ovaj dokument predstavlja prilog izvještaju neovisnog revizora koji se dostavlja na bosanskom jeziku.

Mi kao revizori nismo odgovorni za urednost i nematerijalne pogreške u finansijskim izvještajima Društva. Uprava ima odgovornost za sastavljanje godišnjih finansijskih izvještaja Društva u obliku koji je propisan za veličinu i oblik Društva. Mi kao revizori odgovorni smo samo za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima temeljeno na rezultatima naše revizije.

Naglašavamo, da nismo odgovorni da pregledamo sve transakcije provedene u Društvu tokom godine, naročito one nematerijalne. Revizija se obavlja na temelju testova kontrola, testova detalja koji se obavljaju na temelju uzoraka i analitičkih procedura kojima se potvrđuje logičnost kretanja između pojedinih pozicija izvještaja i pravilna primjena računovodstvenih politika koje moraju biti u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom.

Svojim testiranjem nastojimo steći razumno, a ne apsolutno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne navode nastale temeljem pogreške ili prevare. Apsolutno uvjerenje nije moguće usljed inherentnih ograničenja revizije i internih kontrola, što rezultira neizbježivim rizikom da neki pogrešni navodi ostanu neotkriveni.

Izveštaj o obavljenoj reviziji izdaje se isključivo za potrebe vlasnika i Uprave Društva i za nikakve druge potrebe. Ako je predviđeno da treća osoba koristi izvještaj, pisma, informacije ili preporuke koje smo kao revizori dali Društvu, zadržavamo pravo određivanja uslova vezanih za takvu odredbu, te imamo pravo zahtijevati zaključivanje direktnog ugovora s revizorom. *Ako nije drugačije dogovoreno u pisanom obliku, ne prihvatamo nikakvu odgovornost osim one koju smo dužni na dan dostavljanja našeg izvještaja.*

Osnov za naš angažman je Ugovor o nabavci usluga eksterne revizije finansijskih izvještaja za poslovnu 2013. godinu (broj naručioca: 12-03/14; broj revizora: 33-UG-13/14) između J.K.P. „VODOVOD I KANALIZACIJA“ d.o.o. Velika Kladaša i Društva za reviziju Revizija Revita d.o.o. iz Cazina potpisanog na dana 07.03.2014. godine.

Nakon izmjena i dopuna strategije revizije za poslovnu 2013. godinu, kao članovi tima za završnu reviziju imenovani su:

Ime i prezime	Nivo	Broj telefona	e - Mail adresa
mr.Asim Bećiragić	Partner u reviziji	061/105-197	info@revizijarevita.com.ba
mr.Asim Bećiragić	Vođa tima	061/105-197	info@revizijarevita.com.ba
Mag.rer.soc.oec Dženita Bećiragić	Viši asistent	061/138-595	info@revizijarevita.com.ba
dipl.iur. Mirzet Kasić	Pravni savjetnik	063/697-597	info@revizijarevita.com.ba
dipl.oec.Melita Bećiragić	Mlađi asistent	061/415-456	info@revizijarevita.com.ba
dipl.oec. Aldin Bajrić	Mlađi asistent	061/465-341	info@revizijarevita.com.ba
BSc. Nihad Čizmić	IT -saradnik	061/833-818	info@revizijarevita.com.ba

TABELA 1: TIM U GLAVNOJ REVIZIJI

Period revizije obuhvatio je rad od 15.05. do 12.06.2014. godine. Kao krajnji datum našeg angažmana za poslovnu 2013. godinu vrijedi datum izdavanja konačnog izvještaja neovisnog revizora.

Ovaj izvještaj predstavlja dio radne dokumentacije revizora, a treba da služi Društvu za lakše razumijevanje podataka sadržanih u finansijskim izvještajima. Detaljna kretanja i opisi pozicija finansijskih izvještaja Društva dati su u Bilješkama uz finansijske izvještaje. U vezi s prethodno navedenim, upućujemo zainteresirane stranke na korištenje Bilješki uz finansijske izvještaje Društva za razumijevanje vrijednosti iskazanih na pozicijama finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA

VLASNICIMA I UPRAVI JKP VODOVOD I KANALIZACIJA d.o.o. VELIKA KLADUŠA

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja **JKP VODOVOD I KANALIZACIJA d.o.o. VELIKA KLADUŠA** (dalje u tekstu: Društvo), koji obuhvataju Bilans stanja na dan 31.decembar 2013. godine, Izvještaje o sveobuhvatnoj dobiti, promjenama kapitala i novčanom toku za godinu tada završenu, te Bilješke uz finansijske izvještaje u kojima je iznijet sažetak značajnih računovodstvenih politika i ostalih objašnjavajućih informacija.

ODGOVORNOST UPRAVE ZA FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivan prikaz ovih finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava Društva odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja, uslijed prijevare ili pogreške.

ODGOVORNOST REVIZORA

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima koji nalažu pridržavanje etičkih pravila od strane revizora, te planiranje i provođenje revizije kako bi se s razumnom mjerom sigurnosti utvrdilo da su finansijski izvještaji bez materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja. Revizija uključuje provođenje procedura u svrhu pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama prikazanim u finansijskim izvještajima. Odabir procedura ovisi o prosudbi revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja u finansijskim izvještajima koja mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju tih rizika revizor razmatra interne kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivan prikaz finansijskih izvještaja u skladu s postojećim okolnostima, a ne u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola subjekta. Revizija isto tako uključuje ocjenu primjerenosti primijenjenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena koje je definirala Uprava, kao i ocjenu cjelokupnog prikaza finansijskih izvještaja.

Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i čine odgovarajuću osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

POZITIVNO MIŠLJENJE

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju realno i objektivno, u svim značajnim aspektima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2013. godine, rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja.

DIO ZA ISTICANJE PITANJA

Kao što je opisano u napomeni 4.15. Društvo ima potraživanja od kupaca u ukupnom iznosu od 2.489.356 KM. Od iskazanih potraživanja iznos od 1.647.233 KM odnosi se na potraživanja koja su reklasificirana na konto sumnjivih i spornih potraživanja, starija su od 365 dana i utužena. Na osnovu raspoloživih informacija i sprovedenih revizijskih procedura uvjerali smo se da se navedena potraživanja nisu klasificirala kao nenaplativa. Za iznos od više od 1.100.000 KM potraživanja iskazanih na kontu sumnjivih i spornih potraživanja Društvo posjeduje pravosnažne presude u korist Društva. Za sva ostala potraživanja (većinom od fizičkih lica) Uprava smatra da su naplativa, iako su klasificirana kao sumnjiva i sporna, te se naplata odgađa za period duži od godine dana. Uprava navodi, da za navedena potraživanja nije nastupila zastara (s tim da su utužena), niti su kupci likvidirani. Odnosno, za navedena potraživanja Uprava vjeruje da su naplativa, odnosno da ne postoji nesigurnost naplate.

Skrećemo pažnju na potrebu proširenja računovodstvenih politika u pogledu praćenja sumnjivih i spornih potraživanja. Vidjeti napomenu 13 za daljnja objašnjenja.

Skrećemo pažnju na sudske sporove koji su u toku godine vođeni protiv Društva, te je presuđeno u korist tužitelja. Efekti presuda na finansijske izvještaje nisu procijenjeni kao materijalno značajni.

U pogledu na navedena pitanja naše mišljenje nije modificirano.

Revizija Revita d.o.o. Cazin
Revizija Revita d.o.o. Cazin
Ćoralići 462, 77226, Ćoralići, Cazin

Cazin, 12. juna 2014.

mr.sc. Asim Bećiragić
Ovlašteni revizor
Imenovani je upisan u Registar ovlaštenih
revizora pod registarskim brojem: 3010016107

Mag.rer.soc.oec. Dženita Bećiragić

Direktor

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI DRUŠTVA

JKP VODOVOD I KANALIZACIJA d.o.o. Velika Kladuša

31. decembar 2013. godine

OVI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI SU SASTAVNI DIO IZVJEŠTAJA O OBAVLJENOJ REVIZIJI KOJI PREDSTAVLJA PRILOG IZVJEŠTAJU NEOVISNOG REVIZORA. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI SUBJEKTA PRILOŽENI SU OVOM IZVJEŠTAJU. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI PREDSTAVLJENI KAO SASTAVNI DIO IZVJEŠTAJA O OBAVLJENOJ REVIZIJI MOGU SADRŽAVATI NAPOMENE I OPISE, TE SE MOGU RAZLIKOVATI OD IZVJEŠTAJA KOJI SU PRILOŽENI. U SLUČAJU POSTOJANJA RAZLIKA ISTE SE OBJAŠNJAVAJU. RAZLIKE KOJE SU UZROK ZAOKRUŽENJA SMATRAJU SE NEZNAČAJNIMA.

1. **U skladu s MRS 1.10. subjekat izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda naziva bilans stanja. Prema članu 36. stav 1. i članu 40. i 41. Zakona o računovodstvu i reviziju u FBiH predviđen je naziv Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda. Subjekt koristi naziv bilans stanja.**
2. Subjekt je stavke u finansijskim izvještajima dužan prezentirati i klasificirati dosljedno iz perioda u period, osim:
 - a) Ako bi, nakon znatne promjene vrste poslovanja subjekta ili iz pregleda njegovih finansijskih izvještaja bilo očigledno da bi drukčija prezentacija ili klasifikacija bila primjerenija u odnosu na kriterije za izbor i primjenu računovodstvenih politika iz MRS –a 8; ili
 - b) Ako promjenu prezentiranja ne nalaže neki MSFI.
3. Subjekt je dužan jasno označiti finansijske izvještaje i istaknuti ih u odnosu na druge informacije u istom objavljenom dokumentu.
4. Subjekt je dužan u bilansu stanja dugotrajnu i kratkotrajnu imovinu te dugoročne i kratkoročne obaveze prezentirati kao odvojene grupe.
5. U skladu s MRS 1.82 (a) prihodi od prodaje se prikazuju kao odvojena stavka u bilansu uspjeha.
6. Subjekt treba prezentirati strukturu rashoda priznatih u dobit ili gubitak koristeći klasifikaciju prema vrsti rashoda, odnosno prema modelu prirodne vrste troškova. Sadržaj i pozicije su uređene prema Pravilniku o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna Društva („Službene novine FBiH“, broj 82/10), koji je u primjeni od 01.01.2011. godine.
7. Subjekt izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti prezentira u jednom izvještaju.
8. Subjekt je dužan bilješke prezentirati sistematski, sve dok je to izvodljivo. Također je dužan svaku stavku u izvještaju o finansijskom položaju i izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, računu dobiti i gubitka (ako je prezentiran) te izvještaju o promjenama u kapitala i izvještaju o novčanim tokovima, povezati oznakom sa svakom informacijom u bilješkama koja se na nju odnosi.
9. Informacije o novčanim tokovima pružaju korisnicima finansijskih izvještaja podlogu za ocjenjivanje sposobnosti subjekta da stvara novac i novčane ekvivalente, kao i potrebe poslovnog subjekta za korištenjem novčanih tokova. MRS 7 navodi zahtjeve koji se odnose na prezentiranje izvještaja o novčanim tokovima i objavljivanje informacija o novčanim tokovima.

BILANS USPJEHA OD 01. JANUARA DO 31. DECEMBRA

POZICIJA	BILJEŠKA	IZNOS TEKUĆE GODINE	IZNOS PRETHODNE GODINE	RAZLIKA	PROCENAT PROMJENE
POSLOVNI PRIHODI	4.1	2.320.778	2.392.783	(72.005)	-3,01%
Prihodi od prodaje učinaka		2.195.930	2.275.283	(79.353)	-3,49%
Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu		2.195.930	2.275.283	(79.353)	-3,49%
Ostali poslovni prihodi		124.848	117.500	7.348	6,25%
POSLOVNI RASHODI		2.339.499	2.528.185	(188.686)	-7,46%
Materijalni troškovi	4.2	583.922	696.933	(113.011)	-16,22%
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	4.3	1.196.789	1.260.039	(63.250)	-5,02%
Troškovi plaćanja i naknada plaća zaposlenim		1.001.355	1.030.729	(29.374)	-2,85%
Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih		192.255	215.589	(23.334)	-10,82%
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima		3.179	13.721	(10.542)	-76,83%
Troškovi proizvodnih usluga	4.4	114.957	111.131	3.826	3,44%
Amortizacija	4.5	200.478	276.587	(76.109)	-27,52%
Nematerijalni troškovi	4.6	243.353	183.495	59.858	32,62%
GUBITAK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		18.721	135.402	(116.681)	-86,17%
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
FINANSIJSKI PRIHODI	4.7	27.341	30	27.311	91036,67%
Prihodi od kamata		13.787	30	13.757	45856,67%
Pozitivne kursne razlike		13.554	-	13.554	#DIV/0!
FINANSIJSKI RASHODI	4.8	73.759	86.737	(12.978)	-14,96%
Rashodi kamata		73.759	80.299	(6.540)	-8,14%
Negativne kursne razlike		-	6.438	(6.438)	-100,00%
GUBITAK OD FINANSIJSKE AKTIVNOSTI		46.418	86.707	(40.289)	-46,47%
GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI		65.139	222.109	(156.970)	-70,67%
OSTALI PRIHODI I RASHODI					
OSTALI PRIHODI I DOBICI	4.9	938	228.291	(227.353)	-99,59%
Dobici od prodaje stalnih sredstava		-	9.145	(9.145)	-100,00%
Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi		938	219.146	(218.208)	-99,57%
OSTALI RASHODI I GUBICI	4.10	4.601	602	3.999	664,29%
Rashodi po osnovi ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja		4.383	-	4.383	#DIV/0!
Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi		218	602	(384)	-63,79%
DOBIT PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA		-	227.689	(227.689)	-100,00%
GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA		3.663	-	3.663	#DIV/0!
DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA					
DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA PRIJE POREZA		-	5.580	(5.580)	-100,00%
GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA PRIJE POREZA		68.802	-	68.802	#DIV/0!
NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA					
NETO DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		-	5.580	(5.580)	-100,00%
NETO GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		68.802	-	68.802	#DIV/0!
NETO DOBIT PERIODA		-	5.580	(5.580)	-100,00%
NETO GUBITAK PERIODA	4.11	68.802	-	68.802	#DIV/0!

TABELA 2: BILANS USPJEHA ZA PERIOD OD 01.01. DO 31.12.2013. GODINE

OBJAŠNJENJA PROMJENA UZ BILANS USPJEHA

Za poslovnu 2013. godinu Društvo je ostvarilo poslovne prihode u iznosu od 2.320.778 KM (2012: 2.392.783 KM). Smanjenje prihoda u odnosu na prethodni period iznosi 72.005 KM, odnosno 3,01%. Društvo svoje prihode ostvaruje prodajom učinaka koji u ukupnim poslovnim prihodima učestvuju sa 94,62%. Druga značajna grupa prihoda u okviru poslovnih prihoda odnosi se na ostale poslovne prihode. Ovi prihodi u ukupnim prihodima učestvuju sa 5,38%. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ovi prihodi su se povećali u iznosu od 7.348 KM, odnosno za 6,25%.

Poslovni rashodi u 2013. godini iznosili su 2.339.499 KM (2012: 2.528.185 KM). U odnosu na prethodni period poslovni rashodi su se smanjili u iznosu od 188.686 KM, odnosno za 7,46%. Najveće povećanje zabilježeno je kod nematerijalnih troškova u iznosu od 59.858 KM. Dok su ovi troškovi u prethodnom periodu iznosili 183.495 KM, u tekućem periodu iznosili su 243.353 KM. U ukupnim poslovnim rashodima učestvuju sa 10,40%. Značajno mjesto u poslovnim rashodima zauzimaju troškovi plaća i ostalih ličnih primanja koji su u 2013. godini ostvareni u iznosu od 1.196.789 KM. Pored toga, značajno ostvarenje rashoda zabilježeno je kod materijalnih troškova u iznosu od 583.922 KM. Troškovi proizvodnih usluga u tekućem periodu iznosili su 114.957 KM. Troškovi amortizacije u odnosu na prethodnu poslovnu godinu su manji za 76.109 KM, a iznosili su 200.478 KM.

Rezultat poslovnih aktivnosti za 2013. godinu je ostvareni gubitak od poslovnih aktivnosti u iznosu od 266.835 KM. U odnosu na prethodni period zabilježeno je povećanje gubitka od poslovnih aktivnosti za iznos od 133.116 KM, odnosno za 99,55%.

Finansijski prihodi su ostvareni u iznosu od 27.341 KM, što je veće od prošlogodišnjeg nivoa ostvarenja. Odnose se na prihode od kamata obračunate na dan bilansiranja u iznosu od 13.787 KM, te na ostale pozitivne kursne razlike u iznosu od 13.554 KM. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu, finansijski prihodi su se povećali za iznos od 27.311 KM. Finansijski rashodi razdoblja ostvareni su u iznosu od 73.759 KM. Tako je gubitak od finansijskih aktivnosti iznosio 46.418 KM, a za prethodnu poslovnu godinu Društvo je ostvarilo gubitak od finansijskih aktivnosti u iznosu od 86.707 KM.

Ostali prihodi i dobici ostvareni su u iznosu od 938 KM. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ovi prihodi su manji za iznos od 227.353 KM, odnosno za 99,59%. Ostale prihode čine prihodi od otpisa obaveza u cjelosti.

Ostali rashodi i gubici ostvareni su u iznosu od 4.601 KM, što je za iznos od 3.999 KM više nego prethodne godine. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja u tekućoj poslovnoj godini iznosili su 4.383 KM, dok u prethodnoj poslovnoj godini Društvo nije imalo rashode po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja. Ostali rashodi su iznosili 218 KM i u odnosu na prethodnu godinu su manji za 384 KM.

Neto gubitak perioda iznosio je 68.802 KM. Društvo je u prethodnoj poslovnoj godini ostvarilo dobit u iznosu od 5.580 KM.

BILANS STANJA NA 31.12.2013. GODINE

POZICIJA	BILJEŠKA	IZNOS TEKUĆE GODINE	IZNOS PRETHODNE GODINE	RAZLIKA	PROCENAT PROMJENE
1	2	3	4	5 (3-4)	6 (5/4)
AKTIVA					
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	4.12	21.411.206	21.584.668	(173.462)	-0,80%
Nematerijalna sredstva		15.091	21.227	(6.136)	-28,91%
Ostala nematerijalna sredstva		15.091	21.227	(6.136)	-28,91%
Nekretnine, postrojenja i oprema		21.390.715	21.558.041	(167.326)	-0,78%
Zemljište		370.129	370.129	-	0,00%
Građevinski objekt		19.168.909	19.257.279	(88.370)	-0,46%
Postrojenja i oprema		720.725	801.884	(81.159)	-10,12%
Stambene zgrade i stanovi		19.047	19.047	-	0,00%
Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		1.111.905	1.109.702	2.203	0,20%
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva		5.400	5.400	-	0,00%
TEKUĆA SREDSTVA		2.834.907	2.928.430	(93.523)	-3,19%
Zalihe i sredstva namijenjeni prodaji	4.13	208.483	215.835	(7.352)	-3,41%
Sirovine i materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		208.483	215.835	(7.352)	-3,41%
Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	4.14	2.626.424	2.712.595	(86.171)	-3,18%
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		33.451	44.947	(11.496)	-25,58%
Gotovina		33.451	44.947	(11.496)	-25,58%
Kratkoročna potraživanja	4.15	2.536.181	2.618.549	(82.368)	-3,15%
Kupci u zemlji		2.489.356	2.604.565	(115.209)	-4,42%
Druga kratkoročna potraživanja		46.825	13.984	32.841	234,85%
Potraživanje za PDV	4.17	220	24	196	816,67%
Aktivna vremenska razgraničenja	4.16	56.572	49.075	7.497	15,28%
POSLOVNA AKTIVA		24.246.113	24.513.098	(266.985)	-1,09%
UKUPNA AKTIVA		24.246.113	24.513.098	(266.985)	-1,09%

TABELA 3: BILANS STANJA (AKTIVA) NA 31.12.2013. GODINE

POZICIJA	BILJEŠKA	IZNOS TEKUĆE GODINE	IZNOS PRETHODNE GODINE	RAZLIKA	PROCENAT PROMJENE
1	2	3	4	5 (3-4)	6 (5/4)
PASIVA					
KAPITAL		20.406.611	20.478.357	(71.746)	-0,35%
Osnovni kapital	4.18	20.632.290	20.632.290	-	0,00%
Državni kapital		20.632.290	20.632.290	-	0,00%
Revalorizacione rezerve		278.093	281.037	(2.944)	-1,05%
Neraspoređena dobit		54.683	54.683	-	0,00%
Neraspoređena dobit ranijih godina		54.683	49.103	5.580	11,36%
Neraspoređena dobit izvještajne godine		0	5.580	(5.580)	-100,00%
Gubitak do visine kapitala		558.455	489.653	68.802	14,05%
Gubitak ranijih godina		489.653	489.653	-	0,00%
Gubitak izvještajne godine		68.802	0	68.802	#DIV/0!
DUGOROČNA REZERVISANJA	4.19	2.103.013	2.111.234	(8.221)	-0,39%
Dugoročna razgraničenja		2.103.013	2.111.234	(8.221)	-0,39%
DUGOROČNE OBAVEZE	4.20	993.471	994.775	(1.304)	-0,13%
Dugoročni krediti		993.471	994.775	(1.304)	-0,13%
KRATKOROČNE OBAVEZE	4.21	738.446	920.515	(182.069)	-19,78%
Kratkoročne finansijske obaveze		285.550	363.850	(78.300)	-21,52%
Kratkoročni dio dugoročnih obaveza		193.072	163.850	29.222	17,83%
Ostali kratkoročne finansijske obaveze		92.478	200.000	(107.522)	-53,76%
Obaveze iz poslovanja	4.22	323.073	433.004	(109.931)	-25,39%
Primljeni avansi, depoziti i kaucije		34.188	34.188	-	0,00%
Dobavljači u zemlji		275.472	380.000	(104.528)	-27,51%
Dobavljači u inostranstvu		13.413	18.816	(5.403)	-28,71%
Obaveze po osnovi plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	4.23	98.098	100.145	(2.047)	-2,04%
Obaveze po osnovu plaća i naknada plaća		84.348	85.395	(1.047)	-1,23%
Obaveze za ostala primanja zaposlenih		13.750	14.750	(1.000)	-6,78%
Druge obaveze	4.24	9.179	855	8.324	973,57%
Obaveze za PDV		16.059	16.836	(777)	-4,62%
Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine		6.487	5.825	662	11,36%
PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	4.25	4.572	8.217	(3.645)	-44,36%
POSLOVNA PASIVA		24.246.113	24.513.098	(266.985)	-1,09%
UKUPNA PASIVA		24.246.113	24.513.098	(266.985)	-1,09%

TABELA 4: BILANS STANJA (PASIVA) NA 31.12.2013. GODINE

OBJAŠNJENJA PROMJENA UZ BILANS STANJA

Na 31.12.2013. godine vrijednost stalnih sredstava i dugoročnih plasmana Društva iznosila je 21.411.206 KM (2012: 21.584.668 KM). U odnosu na prethodnu poslovnu godinu zabilježeno je smanjenje na ovoj poziciji za iznos od 173.462 KM, odnosno za 0,80%. Značajno smanjenje zabilježeno je na kontima građevinski objekti u iznosu od 88.370 KM, odnosno za 0,46%.

Vrijednost tekućih sredstava na 31.12.2013. godine manja je za iznos od 93.523 KM nego prethodne godine. U odnosu na prethodni period značajno se smanjila vrijednost kratkoročnih potraživanja od kupaca u zemlji u iznosu od 115.209 KM.

U okviru pasive zabilježeno je povećanje na poziciji gubitka do visine kapitala u iznosu od 68.802 KM, odnosno za 14,05%. Dugoročna razgraničenja iznosila su 2.103.013 KM, te su za iznos od 8.221 KM manja nego prethodne poslovne godine. Zabilježeno je smanjenje na poziciji dugoročnih obaveza koje su u odnosu na prethodni period manje za iznos od 1.304 KM, odnosno za 0,13%. Smanjenje zabilježeno na poziciji kratkoročne obaveze iznosi 78.300 KM, odnosno 21,52%.

Obaveze iz poslovanja su iznosile 323.073 KM i u odnosu na prethodnu poslovnu godinu su manje za iznos od 109.931 KM. Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih su se smanjile za 2.047 KM i u tekućoj poslovnoj godinu su iznosile 98.098 KM. Obaveze za PDV su iznosile 16.059 KM, što je u odnosu na prethodnu poslovnu godinu manje za iznos od 777 KM, odnosno za 4,62.

Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine su iznosile 6.487 KM što je u odnosu za prethodnu poslovnu godinu veće za iznos od 662 KM.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA OD 01. JANUARA DO 31. DECEMBRA

POZICIJA	BILJEŠKA	IZNOS TEKUĆE GODINE	IZNOS PRETHODNE GODINE	RAZLIKA
1	2	3	4	5 (3-4)
NOVČANI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
Prilivi novca iz poslovnih aktivnosti		2.803.074	2.983.858	-180.784
Prilivi od kupaca i primljeni avansi		2.744.378	2.952.717	-208.339
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i slično		7.691	16.567	-8.876
Ostali prilivi od poslovnih aktivnosti		51.005	14.574	36.431
Odlivi novca iz poslovnih aktivnosti		2.705.499	2.997.633	-292.134
Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi		1.071.935	1.430.786	-358.851
Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i druga primanja zaposlenih		1.221.281	1.254.766	-33.485
Odlivi iz osnova plaćenih kamata		77.179	83.844	-6.665
Odlivi iz osnova poreza i drugih dažbina		325.929	201.165	124.764
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti		9.175	27.072	-17.897
Neto priliv novca iz poslovnih aktivnosti		97.576	0	97.576
Neto odliv novca iz poslovnih aktivnosti		0	13.775	-13.775
NOVČANI TOK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
Prilivi novca iz ulagačkih aktivnosti		0	5.740	-5.740
Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana		0	5.740	-5.740
Odlivi novca iz ulagačkih aktivnosti		0	0	0
Neto priliv novca iz ulagačkih aktivnosti		0	5.740	-5.740
Neto odliv novca iz ulagačkih aktivnosti		0	0	0
NOVČANI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
Prilivi novca iz finansijskih aktivnosti		1.044.402	1.488.901	-444.499
Priliv iz osnova dugoročnih kredita		227.796	205.746	22.050
Priliv iz osnova kratkoročnih kredita		229.100	100.000	129.100
Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza		587.506	1.183.155	-595.649
Odlivi novca iz finansijskih aktivnosti		1.167.028	1.459.687	-292.659
Odlivi iz osnova dugoročnih kredita		229.100	203.230	25.870
Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita		199.878	0	199.878
Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza		738.050	1.256.457	-518.407
Neto priliv novca iz finansijskih aktivnosti		0	29.214	-29.214
Neto odliv novca iz finansijskih aktivnosti		122.626	0	122.626
UKUPNI PRILIVI NOVCA		3.847.477	4.478.499	-631.022
UKUPNI ODLIVI NOVCA		3.872.527	4.457.320	-584.793
NETO PRILIV NOVCA		0	21.179	-21.179
NETO ODLIV NOVCA		25.050	0	25.050
Novac na početku izvještajnog perioda		44.947	30.206	14.741
Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna novca		13.554	0	13.554
Negativne kursne razlike iz osnova preračuna novca		0	6.438	-6.438
Novac na kraju izvještajnog perioda		33.451	44.947	-11.496

TABELA 5: IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA OD 01.01. DO 31.12.2013. GODINE

OBJAŠNJENJA PROMJENA UZ NOVČANI TOK

Izveštaj o novčanim tokovima od poslovne aktivnosti Društvo sastavlja primjenom direktne metode. Prilivi od kupaca u tekućoj poslovnoj godini su iznosili 2.744.378 KM. Prilivi po osnovu premija, subvencija, dotacija i slično su iznosili 7.691 i odnose se na potraživanja za refundaciju bolovanja. Ostali prilivi od poslovnih aktivnosti su iznosili 51.005 KM.

Podmirena je obaveza prema dobavljačima u iznosu od 1.071.935. Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i druga primanja zaposlenih iznosili su 1.221.281 KM. Isplaćene su kamate u iznosu od 77.179 KM. Podmirene su obaveze po osnovu poreza i drugih dadžbina u iznosu od 325.929 KM. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti iznosili su 9.175 KM.

Neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti je pozitivan, te iznosi 97.576 KM.

U okviru ulagačke aktivnosti Društvo nije iskazalo prilive i odlive u 2013. poslovnoj godini.

U okviru finansijske aktivnosti došlo je priliva iz osnova dugoročnih kredita u iznosu od 227.796 KM, priliva iz osnova kratkoročnih kredita u iznosu od 229.100 KM, te priliva iz ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza u iznosu od 587.506 KM. Vraćen je dio odobrenih kredita u iznosu od 428.978 KM. Odlivi iz osnova dugoročnih i kratkoročnih obaveza iznosili 738.050 KM.

Neto gotovinski tok iz finansijskih aktivnosti je negativan, te iznosi 122.626 KM.

Gotovina na početku izvještajnog perioda je iznosila 44.947 KM, a na kraju izvještajnog perioda je iznosila 33.451 KM.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU

DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVIA								
VRSTA PROMJENE U KAPITALU	Dionički kapital i udjeli u društvu sa ograničenom odgovornošću	Revalorizacije rezerve (MRS 16 MRS 21 i MRS 38)	Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	Ostale rezerve (emisiona premija, zakonske i statutarne rezerve, zaštita gotovinskih tokova)	Akumulirana neraspoređena dobit/nepokriveni gubitak	UKUPNO	MANJINSKI INTERESI	UKUPNI KAPITAL
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Stanje na dan 31.12.2011. godine	20.632.290	283.982	-	-	(440.550)	20.475.722	-	20.475.722
Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2011., odnosno 01.01.2012. godine	20.632.290	283.982	-	-	(440.550)	20.475.722	-	20.475.722
Efekte revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	(2.945)	-	-	-	(2.945)	-	(2.945)
Neto dobit/ gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	5.580	5.580	-	5.580
Stanje na dan 31.12.2012., odnosno 01.01.2013. godine	20.632.290	281.037	-	-	(434.970)	20.478.357	-	20.478.357
Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2012. odnosno 01.01.2013. godine	20.632.290	281.037	-	-	(434.970)	20.478.357	-	20.478.357
Efekte revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	(2.944)	-	-	-	(2.944)	-	(2.944)
Neto dobit/ gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	(68.802)	(68.802)	-	(68.802)
Stanje na dan 31.12.2013. godine	20.632.290	278.093	-	-	(503.772)	20.406.611	-	20.406.611

TABELA 6: IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU

1. BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1.1. Informacije o Društvu

JKP "VODOVOD I KANALIZACIJA" d.o.o. Velika Kladuša posluje na području Unsko-sanskog kantona Bosne i Hercegovine. Oblik subjekta upisa je društvo sa ograničenom odgovornošću u državnoj svojini. Jedinствени identifikacijski broj Društva je 4263437470001. Osnovna djelatnost Društva prikupljanje, prečišćavanje i distribucija vode. Osnivač subjekta i 100% -tni vlasnik je Općina Velika Kladuša – Općinsko vijeće. Direktor društva je Čaušević Osman.

a) Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji Društva su pripremljeni u skladu s Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja. Finansijski izvještaji Društva za godinu koja završava 31.12.2013. godine odobreni su za objavljivanje 28.02.2014. godine. Vlasnici subjekta mogu utjecati na izmjenu objavljenih finansijskih izvještaja.

b) Principi vrednovanja

Finansijski izvještaji su pripremljeni po načelu historijskog troška. U bilansu stanja Društva dugotrajnu i kratkotrajnu imovinu te dugoročne i kratkoročne obaveze prezentira kao odvojene grupe. Bilans uspjeha se sastavlja prema metodi vrste rashoda.

Uprava vjeruje da princip vremenske neograničenosti poslovanja nije ugrožen u doglednoj budućnosti.

c) Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji Društva prezentirani su u KM - u. Ova valuta je funkcionalna valuta Društva.

d) Korištenje procjena i prosudbi

Pri izradi finansijskih izvještaja Društva, uprava je koristila određene procjene i pretpostavke koje utječu na objavljene prihode, rashode, imovinu i obaveze te objavljivanje potencijalnih obaveza tokom perioda izvještavanja i na datum izvještaja. Međutim, neizvjesnost vezana uz ove pretpostavke i procjene može rezultirati značajnim izmjenama knjigovodstvene vrijednosti imovine ili obaveza u budućim periodima.

Spomenute procjene i uz njih vezane pretpostavke su predmet redovnog preispitivanja, rezultat kojih mogu biti određene korekcije provedenih procjena. Utjecaj korekcija procjene se priznaje u periodu u kojem je korekcija provedena, te se nastavlja priznavanje u budućim periodima, ukoliko na njih postoji ima utjecaja.

Prosudbe

Informacije o prosudbama i procjenama koje imaju najznačajniji uticaj na iznose koji su priznati u finansijskim izvještajima za godinu koja završava na 31. decembar 2013. godine uključuju sljedeće procjene:

- Da li je finansijska imovina ulaganje koje se drži do dospelosti;
- Klasifikacija najma;
- Priznavanje prihoda.

1.2. Značajne računovodstvene politike

a) Strane valute

Transakcije u stranim valutama iskazuju se u funkcionalnoj valuti, primjenjujući na iznos u stranoj valuti kurs strane valute na datum transakcije. Monetarne stavke u stranoj valuti iskazuju se primjenom zaključnog kursa. Finansijski prihodi ili gubici po osnovu kursnih razlika na monetarne stavke su razlika između amortizovanog troška u funkcionalnoj valuti na početku perioda, usklađeno za efektivnu kamatnu stopu i plaćanja tokom godine, i amortiziranog troška u stranoj valuti evidentirano primjenom zaključnog kursa. Dobici ili gubici od kursnih razlika, koji nastaju prilikom podmirenja tih transakcija te iz preračuna monetarne imovine i obaveza izraženih u stranim valutama, priznaju se u okviru bilansa uspjeha.

b) Finansijski instrumenti

I. Nederivativna finansijska imovina

Društvo inicijalno priznaje zajmove i potraživanja na datum izmirenja. Sva druga finansijska imovina (uključujući imovinu klasificiranu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha) se priznaju na datum trgovanja, a to je datum na koji se subjekat obavezao na kupovinu ili prodaju određene imovine.

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu ako ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu, ili Društvo prenese finansijsku imovinu i prijenos udovoljava zahtjevima prestanka priznavanja. Svaki interes u prenosu finansijske imovine koji je stvoren ili zadržan od strane Društva se priznaje kao odvojena imovina ili obaveza.

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se prikazuje u bilansu stanja, samo i isključivo onda ako subjekat ima zakonski provedivo pravo prebijanja priznatih iznosa i namjerava ili da namiri neto iznos, ili da realizira sredstva i istovremeno izmiri obavezu.

Finansijski instrument je svaki ugovor kod kojeg istovremeno kod jednog Društva dolazi do nastanka finansijske imovine, a

kod drugog Društva do nastanka finansijske obaveze ili instrumenta vlasničkog kapitala. Finansijska imovina uključuje gotovinu i gotovinske ekvivalente, potraživanja od prodaje kao i druga potraživanja i finansijsku imovinu koja se drži do roka dospijea. Društvo nakon početnog priznavanja klasificira finansijsku imovinu na potraživanja, finansijsku imovinu koja se drži do roka dospijea, te ostale dugoročne i kratkoročne finansijske plasmane.

Potraživanja

Potraživanja su finansijska imovina s fiksnim ili odredivim načinom plaćanja kojima se ne trguje na aktivnom tržištu. Po početnom priznavanju ova imovina se mjeri po njezinoj fer vrijednosti, uvećano u slučaju finansijske imovine ili finansijske obaveze koja se ne vodi po fer vrijednosti u dobit ili gubitak za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa sticanjem ili isporukom finansijske imovine ili finansijske obaveze. Nakon početnog priznavanja ova imovine se mjeri po amortiziranom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope umanjeno za svaki gubitak od umanjenja.

Umanjenja vrijednosti potraživanja, u formi ispravki vrijednosti, odgovaraju procijenjenom riziku nenaplativosti istih. Konkretni slučajevi nenaplativosti potraživanja mogu dovesti do isknjiživanja pojedinih potraživanja. Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca vrši se korištenjem odvojenog konta za ispravku vrijednosti.

Potraživanja od kupaca i druga potraživanja

Potraživanja od kupaca i druga kratkoročna potraživanja se mjere u iznosu početnog priznavanja umanjeno za svaki gubitak od umanjenja koristeći metodu efektivne kamatne stope, ako je primjenljivo. Umanjenje vrijednosti, koja imaju formu ispravke vrijednosti potraživanja su očekivani kreditni rizik Društva. Konkretni slučaj nenaplativosti potraživanja vode do prestanka priznavanja istih. Za ispravke vrijednosti, finansijska imovina sa potencijalnom potrebom za ispravku se grupira na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika, te se kolektivno testira na umanjenje i otpisuje, ako je potrebno.

Ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca se priznaju koristeći odvojeni konto ispravke vrijednosti potraživanja. Iznos gubitka priznaje se u bilansu uspjeha.

Ako se u sljedećem periodu gubitak od umanjenja vrijednosti smanji i smanjenje se može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznat gubitak od umanjenja ispravlja se upotrebom konta ispravke vrijednosti. Ukidanje ispravke vrijednosti ne može biti veće od prethodno priznatog rashoda, a iznos se priznaje u okviru bilansa uspjeha.

Smanjenje vrijednosti potraživanja, odnosno vrijednosno usklađenje potraživanja, provodi se kada još uvijek postoji vjerovatnost naplate potraživanja na temelju utuženja, prijave u stečajnu masu, i tome slično. Kada ne postoji nikakva vjerovatnost da bi se potraživanje moglo naplatiti, tada se provodi direktan otpis potraživanja od kupaca.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju ona salda gotovine i opozivih depozita s dospijećem od tri mjeseca ili manje od datuma pribavljanja koje su predmet neznačajnom riziku promjena u njihovoj fer vrijednosti, te se koriste od strane Društva za upravljanje kratkoročnim obavezama.

Finansijska imovina koja se drži do roka dospijeća

Nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim dospijećem za koju subjekat ima pozitivnu namjeru i mogućnost držati je do dospijeća. Nakon početnog priznavanja ulaganja koja se drže do roka dospijeća mjere se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Ako postoji objektivan dokaz o umanjenju vrijednosti ulaganja koja se drže do roka dospijeća koji se vode po amortiziranom trošku, iznos gubitka mjeri se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontirano uz originalnu efektivnu kamatnu stopu finansijske imovine. Knjigovodstvena vrijednost se umanje direktno ili upotrebom odvojenog računa ispravke vrijednosti. Iznos gubitka se priznaje u dobit ili gubitak.

II. Nederivativne finansijske obaveze

Društvo priznaje finansijske obaveze u izvještaju o finansijskom položaju samo i isključivo kada postaje jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uslovi instrumenta na datum trgovanja. Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu (ili dio finansijske obaveze) iz izvještaja o finansijskom položaju samo i isključivo ako je ista nestala, tj. ako je ugovorna obaveza podmirena, ispravljena ili istekla.

Društvo klasificira nederivativne finansijske obaveze u druge kategorije finansijskih obaveza. Takve finansijske obaveze se na početku priznavanja priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa sticanjem ili isporukom finansijske obaveze. Nakon početnog priznavanja finansijske obaveze se mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope. Druge finansijske obaveze uključuju obaveze prema dobavljačima i druge obaveze.

c) Nekretnine, postrojenja i oprema

Priznavanje i mjerenje

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju po trošku nabavke umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje.

Pored troška nabavke i troškova koji se mogu direktno pripisati dovođenju imovine na lokaciju i u stanje potrebno da funkcioniše na način koji zahtjeva Uprava, troškovi sticanja također uključuju početno procijenjene troškove demontaže, uklanjanja sredstva i obnavljanja mjesta na kojem je imovina smještena. Ako se nekretnine, postrojenja i oprema sastoje od nekoliko komponenti sa različitim procijenjenim korisnim vijekom trajanja, individualne značajne komponente se amortizuju pojedinačno.

U trenutku kada se više ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe imovine, odnosno onda kad te koristi više nije moguće ostvarivati kroz upotrebu, a ni kroz prodaju, darovanje i slično, jer nemaju nikakvu upotrebnu vrijednost, donosi se odluka o rashodovanju te imovine odnosno odluka o definitivnom isključenju iste iz poslovnih knjiga.

Dobit ili gubitak koji nastaje otuđenjem stalnih sredstava je razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti. Ovaj iznos se obuhvata u ostalim prihodima i dobitcima, odnosno u ostalim rashodima i gubicima u okviru bilansa uspjeha.

Troškovi posuđivanja koji se mogu direktno pripisati nabavci, izgradnji ili proizvodnji kvalificirane imovine se kapitaliziraju kao trošak nabavke sredstava.

Naknadni izdaci

Društvo u knjigovodstvenu vrijednost stavki nekretnina, postrojenja i opreme ne priznaje trošak redovnog održavanja sredstva. Ti troškovi se priznaju u bilansu uspjeha kao rashod perioda u kojem su nastali. Troškovi redovnog održavanja su prvenstveno troškovi rada i potrošnog materijala, a mogu uključivati i troškove sitnih dijelova.

Sastavni dijelovi nekih predmeta nekretnina, postrojenja i opreme mogu zahtijevati zamjenu u redovnim vremenskim razmacima. Subjekt priznaje u knjigovodstvenu vrijednost nekretnine, postrojenja i opreme trošak zamijenjenog dijela sredstva u trenutku kada je on nastao, ako su ispunjeni kriteriji za priznavanje. Knjigovodstvena vrijednost zamijenjenih dijelova se prestaje priznavati u trenutku otuđivanja, ili kada se od njegove upotrebe ili otuđenja ne očekuju buduće ekonomske koristi.

Kad god se obavi veliki pregled trošak tog pregleda se priznaje u knjigovodstvenu vrijednost tog sredstva nekretnine, postrojenja i opreme kao trošak zamjene ako su zadovoljeni kriteriji sredstva za priznavanje.

Reklasifikacija u investicijske nekretnine

Ako nekretnina koju koristi vlasnik postane ulaganje u nekretnine koje će se mjeriti po fer vrijednosti, Društvo primjenjuje MRS 16 do datuma promjene njezine namjene. Društvo na taj datum razliku između knjigovodstvene vrijednosti nekretnine utvrđene u skladu s MRS 16 i njezine fer vrijednosti treba priznati kao revalorizacijsku rezervu u skladu s MRS 16.

Amortizacija

Period amortizacije se zasniva na očekivanom korisnom vijeku trajanja. Stavke nekretnina, postrojenja i opreme se amortizuju razmjerno protoku vremena (pro rata temporis) u godini nabavke. Ostatak vrijednosti, korisni vijek trajanja i metoda amortizacije se preispituju najmanje jednom godišnje i po potrebi prospektivno prilagođavaju. Trošak amortizacije tereti bilans uspjeha, a računa se linearnom metodom tokom procijenjenog očekivanog vijeka upotrebe pojedinih stavki nekretnina, postrojenja i opreme. Amortizacija imovine započinje kad je imovina spremna za upotrebu, odnosno kad se nalazi na lokaciji i u uslovima potrebnim za korištenje koje je namijenila uprava.

Zemljište se ne amortizuje.

Linearna amortizacija se provodi uz korištenje stopa amortizacije koje su navedene u bilješkama Društva koje su priložene ovom izvještaju. Društvo koristi mogućnost iz MRS –a 1. t. 96 te promjene viška utvrđenog revalorizacijom prenosi na neraspoređenu dobit u skladu sa korištenjem sredstva.

d) Nematerijalna imovina

Priznavanje i mjerenje

Društvo procjenjuje ima li nematerijalno sredstvo ograničen ili neograničen korisni vijek upotrebe, te ako je ograničen, određuje dužinu korisnog vijeka upotrebe.

Korisni vijek trajanja nematerijalnog sredstva koji proizilazi uz ugovornih ili drugih zakonskih prava ne smije biti duži od perioda važenja ugovornog ili drugog zakonskog prava, ali može biti kraći, u zavisnosti od perioda u kojem subjekt očekuje da će koristiti sredstvo.

Nematerijalna imovina s ograničenim vijekom trajanja se mjeri po trošku sticanja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja.

Nematerijalno sredstvo se prestaje priznavati prilikom otuđenja, ili kada se od njegove upotrebe ili otuđenja više ne očekuju buduće ekonomske koristi. Dobit ili gubitak koji proizilazi iz prestanka priznavanja nematerijalne imovine priznaje se u bilansu uspjeha.

Metode amortizacije, korisni vijek trajanja i ostatak vrijednosti kontinuirano se kontroliše na svaki datum izvještavanja te se isto prilagođava ako je potrebno.

Amortizacija

Amortizacijski iznos nematerijalnog sredstva sa ograničenim korisnim vijekom trajanja sistemski se raspoređuje tokom procijenjenog korisnog vijeka njegove upotrebe korištenjem linearne metode. Amortizacija započinje kad je sredstvo raspoloživo za upotrebu. Trošak amortizacije priznaje se u bilansu uspjeha.

Naknadni troškovi

Naknadni troškovi se kapitaliziraju samo ako povećavaju buduću ekonomsku korist sredstva na koje se odnose. Svi drugi troškovi se priznaju u bilansu uspjeha.

e) Zalihe

Zalihe se mjere po trošku nabave ili neto ostvarivoj vrijednosti, ovisno od toga što je niže. Trošak zaliha predmeta koji se uobičajeno ne mogu međusobno razmijenjivati te dobara i usluga koji su namijenjeni i izdvojeni za specifične projekte određuju se korištenjem specifične identifikacije njihovih individualnih troškova. U trošak zaliha se uključuju svi troškovi nabavke, troškovi konverzije i drugi troškovi koji nastaju prilikom dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Zalihe ne sadrže troškove pozajmljivanja. Troškovi nabavke se određuju primjenom metode prosječnog ponderisanog troška.

f) Obaveze prema zaposlenima

Obaveze koje nastaju po osnovu pružanja usluga zaposlenika tokom računovodstvenog perioda priznaju se u nediskontovanom iznosu kratkoročnih primanja za koja se očekuje da će biti isplaćena u zamjenu za tu uslugu.

Društvo pruža kratkoročne naknade za pomoć zaposlenicima u slučaju smrti članova uže porodice zaposlenika koje se priznaju kao trošak u periodu nastanka.

g) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) koja je rezultat prošlog događaja, može biti pouzdano procijenjena i ako je vjerovatno da će podmirenje obaveze zahtijevati odliv resursa koji sadrže ekonomsku korist. Iznos priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procjenu, na datum izvještaja bilans stanja, izdataka potrebnih za podmirivanje postojeće obaveze.

Garancije

Rezervisanje za garancije se obuhvata u trenutku prodaje proizvoda ili usluge. Iznos rezervisanja se bazira na historijskim podacima i ponderisanja svih mogućih ishoda s njihovom vjerovatnoćom.

Restruktuiranje

Izvedena obaveza za restrukturiranje se priznaje samo ako Društvo ima detaljan formalni plan restrukturiranja i kada je otpočelo provođenje toga plana ili objavljivanje njegovih glavnih dijelova onima na koje on utiče.

Šteta po okoliš

Događaj koji ne dovodi odmah do obaveze može stvarati kasnije izvedenu obavezu, zbog izmjena zakona ili postupaka subjekta. Naprimjer, u slučaju šteta po okoliš ne mora postojati obaveza otklanjanja posljedica. Međutim, izazvano oštećenje će postati obavezujući događaj kada novi zakon zahtijeva otklanjanje štete ili kada Društvo prihvati javno odgovornost za otklanjanje štete na način iz kojeg proizilazi izvedena obaveza.

Štetni ugovor

Rezervisanje za štetni ugovor se priznaje kao sadašnja obaveza prema tom ugovoru čim se desi ugovor u kojem neizbježni troškovi ispunjenja obaveza prema tom ugovoru prelaze ekonomske koristi koje se očekuju od tog ugovora. Rezervisanje se priznaje u iznosu koji je manji, između troška ispunjenja ugovora ili bilo koje naknade i kazne koji nastaju zbog neispunjenja ugovora. Prije zasebnog rezervisanja za štetni ugovor, subjekat priznaje svaki gubitak od umanjenja vrijednosti koji je nastao na sredstvima koja su predmet ugovora.

h) Realizacija prihoda

Prihodi od prodaje se mjere po fer vrijednosti primljene naknade koja je primljena ili se potražuje. Prihodi od prodaje obuhvataju prihode od prodaje robe i učinaka i iskazuju se neto od poreza na dodanu vrijednost, povrata, rabata i popusta. Društvo obuhvata prihode od prodaje kada se iznos prihoda može pouzdano izmjeriti, kada je vjerovatno da će ekonomske koristi povezane s transakcijom pritijecati u Društvo, i kada su ispunjeni uslovi za priznavanje prihoda od prodaje robe ili usluga nabrojani u nastavku.

Prihodi od prodaje robe

Prihodi od prodaje robe se obuhvataju čim se roba proda krajnjem kupcu.

Prihodi od prodaje usluga

Prihodi od prodaje usluga se obuhvataju u periodu u kojem je usluga izvršena.

Prihodi od kamata

Prihodi od kamata se priznaju primjenom metode efektivne kamatne stope.

Prihodi od iznajmljivanja

Prihodi od operativnih najмова se ravnomjerno priznaju u prihod, po linearnoj osnovi tokom trajanja najma, osim kad neka druga systemska osnova bolje predstavlja vremenski okvir u kojem se smanjuju koristi od upotrebe iznajmljenog sredstva.

i) Najmovi

Operativni najmovi

Najam kod kojeg se ne prenose gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom na najmoprimca klasificira se kao operativni najam. Plaćanje najamnine se priznaje kao rashod na linearnoj osnovi (nakon priznavanja koristi od poticaja koje je pružio najmodavac) tokom trajanja najma, osim kad neka druga systemska osnova bolje predstavlja vremenski okvir korisnikovih koristi.

Finansijski najmovi

Najmove kod kojeg najmodavac prenosi gotovo sve rizike i koristi svojstvene vlasništvu, te u skladu s tim potraživanja po osnovu takvog najma najmodavac tretira kao povrat glavnice i finansijski prihod, da bi povratio i ostvari korist od svog ulaganja i usluga Društva klasificira kao finansijski najam.

Finansijski najam dovodi do povećanja rashoda amortizacije za amortizirajuća sredstva, kao i do finansijskih rashoda za svaki obračunski period. Politika amortizacije za amortizirajuća unajmljena sredstva dosljedna je s politikom amortizacije sredstva koja su vlasništvu Društva.

Ako ne postoji razumna izvjesnost da će Društvo kao najmoprimac steći vlasništvo na kraju trajanja najma, sredstvo se u potpunosti amortizuje u periodu kraćem od: trajanja najma ili vijeka upotrebe sredstva.

Na početku trajanja najma, finansijske najmove Društvo priznaje u bilansu stanja kao sredstva i obaveze u iznosima koji su jednaki fer vrijednosti sredstva koja su predmet najma; ili; ako je niže sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma, što se u oba slučaja određuje početkom trajanja najma.

j) Raspodjela dobiti

Ako Društvo donese odluku o raspodjeli dobiti nakon datuma bilansa stanja, onda te dividende ne priznaje kao obavezu na datum izvještaja o finansijskom položaju. Obavezu prema učesnicima u dobiti Društva obuhvata kao obavezu u onom periodu u kojem je donešena odluka o raspodjeli dobiti.

2. NOVI STANDARDI I INTERPRETACIJE KOJI JOŠ UVIJEK NISU U PRIMJENI

Dodatak MRS - u 19 Primanja zaposlenih (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)

Ovi dodaci uklanjaju koridor pristup i izračunavaju financijske troškove na osnovi neto financiranja. *MRS 19 Primanja zaposlenih* izmijenjen je u junu 2011. godine. Izmijenjeni standard primanja zaposlenih uvodi izmjene u priznavanju, mjerenju, prezentaciji i objavljivanju primanja poslije prestanka zaposlenja. Standard također zahtjeva izračun neto troška/prihoda kamata kao umnožak neto planova obveze/imovine definiranih primanja i diskontne stope budući je određena početkom godine. Utjecaj toga je napuštanje ranijeg koncepta priznavanja povrata od imovine plana. Osnovni utjecaj izmijenjenog MRS - a 19 odnosi se na priznavanje troškova minulog rada. U skladu s MRS - om 19 (izmijenjen 2011), trošak minulog rada se mora priznati odmah u sveobuhvatnoj dobiti. Prije tih dodataka, troškovi minulog rada su se morali amortizirati u sveobuhvatnoj dobiti na ravnomjernoj osnovi tijekom perioda stjecanja prava.

Društvo priznaje troškove minulog rada u okviru sveobuhvatne dobiti.

MSFI 13 - Mjerenje fer vrijednosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)

MSFI 13 ima za cilj povećati konzistentnost i smanjiti složenost dajući tačnu definiciju fer vrijednosti i jedan izvor mjerenja fer vrijednosti te zahtjeve za objavljivanjem za uporabu u svim MSFI -jevima. Zahtjevi ne proširuju upotrebu računovodstva fer vrijednosti, nego pružaju smjernice o tome kako bi se ono trebalo primjenjivati tamo gdje je njegova upotreba već potrebna ili dozvoljena drugim standardima unutar MSFI -ja.

Društvo trenutno procjenjuje utjecaj MSFI - ja 13 na finansijske izvještaje. Društvo namjerava usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu.

MRS 27 (izmijenjen 2011) Odvojeni finansijski izvještaji (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)

MRS 27 (izmijenjen 2011) uključuje odredbe o odvojenim finansijskim izvještajima preostale nakon što su kontrolne odredbe MRS -a 27 uključene u novi MSFI 10.

Ova izmjena nije primjenjiva na poslovanje Društva.

MRS 28 (izmijenjen 2011) - Pridružena društva i zajednički pothvati (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)

MRS 28 (izmijenjen 2011) uključuje zahtjeve da se zajednički pothvati, kao i pridružena društva, vode po metodi udjela nakon izdavanja MSFI - a 11.

Ova izmjena nije primjenjiva na poslovanje Društva.

IFRIC 20, Troškovi površinskog kopa u proizvodnoj fazi površinskog rudnika (izdan u oktobru 2011. godine i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)

Tumačenje pojašnjava da se koristi od djelatnosti površinskog iskopa evidentiraju u skladu s načelima *MRS-a 2 Zalihe*, u mjeri u kojoj se realiziraju u obliku proizvedenih zaliha. U mjeri u kojoj koristi predstavljaju poboljšan pristup rudi, subjekt treba priznati ove troškove kao 'imovinu od djelatnosti površinskog kopa unutar dugotrajne imovine, pod uvjetom da su zadovoljeni određeni kriteriji.

Ovaj dodatak nije primjenjiv za poslovanje Društva.

Objavljivanja – Prijebaj finansijske imovine i finansijskih obaveza – Dodaci MSFI - ju 7 (izdani u decembru 2011. godine i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)

Dodatak zahtijeva objavljivanja koja će omogućiti korisnicima finansijskih izvještaja subjekta da procijene učinak ili potencijalni učinak prijebaja, uključujući i pravo na prijebaj. Dodatak će imati učinak na objavljivanja, ali neće imati učinka na mjerenje i priznavanje finansijskih instrumenata.

Društvo razmatra utjecaj ovog dodatka.

Dodatak MSFI - ju 1 Prva primjena, vezano uz državne zajmove (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)

Ovaj dodatak pojašnjava način na koji društvo koje prvi put primjenjuje MSFI iskazuje državni zajam odobren uz kamatu nižu od tržišne prilikom prijelaza na MSFI. Također dodaje isto izuzeće od retroaktivne primjene MSFI za subjekte koji prvi put primjenjuju MSFI kao i za subjekte koji ih ne primjenjuju prvi put kada je zahtjev za objavom uključen u MRS 20 izdan u 2008. godini.

Društvo ne primjenjuje ovaj dodatak.

Standardi i tumačenja koji su objavljeni ali još nisu na snazi

MSFI 9 - Finansijski instrumenti

MSFI 9 je prvi standard koji je izdan kao dio šireg projekta zamjenjivanja *MRS - a 39 - Priznavanje i mjerenje*. MSFI 9 zadržava, ali pojednostavljuje model miješanog mjerenja i utvrđuje dvije primarne kategorije mjerenja financijske imovine: amortizirani trošak i fer vrijednost. Osnova klasifikacije ovisi o poslovnom modelu subjekta i ugovornim karakteristikama novčanog toka financijske imovine. Smjernice MRS -a 39 o umanjenju vrijednosti financijske imovine i računovodstvu zaštite nastavljaju se primjenjivati. U novembru 2013. godine MSFI 9 je ponovno revidiran. Najznačajnije izmjene utječu na detaljnu preradu odredaba vezanih za računovodstvo zaštite, čije se područje primjene proširuje. Pored toga, predviđeno je, da se promjene fer vrijednosti obaveza nastale kao rezultat promjene vlastitog kreditnog rizika iskazuju u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. IASB je pored toga ukinuo dosadašnji datum obaveznog prelaska na odredbe MSFI 9. Tek po završetku projekta, koji bi trebao biti proširen za odredbe vezane za umanjenje vrijednosti finansijske imovine, odredit će se novi datum stupanja na snagu.

Društvo namjerava usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu.

Dodaci MSFI- jima 10, 11 i 12 o prijelaznim odredbama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1.januara 2013.godine)

Ovi dodaci omogućavaju dodatno izuzeće pri primjeni MSFI -ja 10, 11 i 12 ograničavajući zahtjev za objavom izmijenjenih uporednih podataka samo na prethodno razdoblje. Za objave koje se odnose na nekonsolidirane subjekte dodaci ukidaju zahtjev da se prezentiraju usporedni podaci za razdoblje prije prve primjene MSFI -ja 12.

Društvo razmatra utjecaj ovih dodataka.

MSFI 10 - Konsolidirani finansijski izvještaji (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine)

Cilj MSFI -ja 10 je utvrditi načela za prezentiranje i pripremu konsolidiranih finansijskih izvještaja kada subjekt kontrolira jedno ili više drugih subjekata (subjekt koji kontrolira jedno ili više drugih subjekata) kako bi prezentirao konsolidirane finansijske izvještaje. Određuje načela kontrole, te utvrđuje kontrole kao osnovu za konsolidaciju. Navodi kako primijeniti načelo kontrole u utvrđivanju kontrolira li ulagatelj subjekt u koji ulaže te mora li ga stoga konsolidirati. Navodi računovodstvene zahtjeve za pripremu konsolidiranih finansijskih izvještaja.

Ova izmjena nije primjenjiva na poslovanje Društva.

MSFI 11 - Zajednički aranžmani (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine)

MSFI 11 realističnije odražava zajedničke aranžmane usredotočujući se na prava i obveze aranžmana, a ne na njegov pravni oblik. Postoje dvije vrste zajedničkih aranžmana: zajedničko poslovanje i zajednički pothvati. Zajedničko poslovanje je kad zajednički upravitelj ima prava na imovinu i obveze u svezi s aranžmanom te stoga evidentira svoje udjele u imovini, obavezama, prihodima i rashodima. Zajednički poduhvati su kad zajednički upravitelj ima prava na neto imovinu aranžmana te stoga svoje udjele evidentira po metodi udjela. Proporcionalna konsolidacija zajedničkih poduhvata više nije dozvoljena.

Ova izmjena nije primjenjiva na poslovanje Društva.

MSFI 12 - Objavljivanje udjela u drugim subjektima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine)

MSFI 12 uključuje zahtjeve za objavljivanjem za sve oblike udjela u drugim subjektima, uključujući i zajedničke aranžmane, pridružena društva, društva s posebnom namjenom i druga vanbilansna ulaganja.

Dodatak nema utjecaja na poslovanje Društva.

Prijeboj financijske imovine i financijskih obveza – Dodaci MRS- u 32 (izdani u decembru 2011. godine i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine)

Dodatak je dodao smjernice za primjenu MRS -a 32 kako bi se riješile nedosljednosti utvrđene primjenom nekih od kriterija za prijeboj. To uključuje pojašnjenje značenja 'trenutno ima zakonski provedivo pravo prijeboja te da se neki sistemi bruto podmirenja mogu smatrati ekvivalentom neto podmirenja.

Društvo razmatra utjecaj ovog dodatka.

Dodatak MSFI -ju 10, MSFI -j u 12 i MRS - u 27 – Društva u koja se ulaže (objavljen 31. oktobra 2012. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2014. godine)

Dodatak uvodi definiciju društva u koje se ulaže kao društva koje (i) pribavlja sredstva od ulagača u svrhu pružanja usluga upravljanja ulaganjima, (ii) se obvezuje prema svojim ulagačima da će svrha poslovanja biti ulaganje sredstava isključivo za potrebe porasta njihove vrijednosti ili ostvarenja prihoda od ulaganja i (iii) mjeri i procjenjuje svoja ulaganja na temelju fer vrijednosti. Društvo u koje se ulaže iskazivat će svoje podružnice po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka, te će konsolidirati samo one podružnice koje pružaju usluge koje se odnose na ulagačke aktivnosti društva.

Dodatkom MSFI -ja 12 uvode se nove objave, uključujući sve značajne procjene kojima se utvrđuje radi li se o društvu u koje se ulaže kao i informacije o finansijskoj ili drugoj podršci nekonsolidiranoj podružnici, bilo da se radi o namjeri pružanja podrške podružnici ili se ista već pruža.

Ovaj dodatak nije primjenjiv za poslovanje Društva

Godišnja poboljšanja u 2011. godini (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1.januara 2013.godine)

Godišnja poboljšanja rješavaju šest pitanja iz izvještajnog ciklusa 2009.-2011. godine. Sadrže promjene u:

- **MSFI -u 1 - Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja;**
- **MRS -u 1 - Prezentiranje finansijskih izvještaja;**
- **MRS -u 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema;**
- **MRS -u 32 - Finansijski instrumenti; Prezentiranje;**
- **MRS -u 34 - Finansijsko izvještavanje za periode tokom godine..**

3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

3.1. Faktori finansijskog rizika

Kroz svoju poslovnu aktivnost društvo je izloženo tržišnom riziku, kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Upravljanje rizicima u Društvu se bazira na nepredvidivosti razvitka na finansijskim tržištima, i cilja na to da je moguće da nastanu negativne posljedice na poslovanje Društva. Društvo ne koristi izvedive finansijske instrumente da bi se osiguralo od rizika. Upravljanje rizicima provodi se kroz finansijsku službu i upravu. Finansijski sektor u Društvu identificira i procjenjuje finansijske rizike surađujući s ostalim odjeljenjima u Društvu. Uprava Društva je odgovorna za donošenje uputa i odluka u pogledu upravljanja rizicima.

3.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da fer vrijednost budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta fluktuiraju zbog promjena u tržišnim uslovima. Tržišni rizik obuhvata tri rizika: valutni rizik, rizik kamante stope i druge cijenovne rizike. Izloženost Društva tržišnom riziku vezana je prvenstveno uz potraživanja i novac i novčane ekvivalente Društva.

Valutni rizik

Funkcionalna valuta Društva je bosanska marka (BAM). Određena imovina denominirana je u stranim valutama koje se preračunavaju u KM po važećem srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na datum izvještavanja o finansijskom položaju. Razlike koje proizilaze iz toga iskazuju se kao prihod ili rashod u bilansu uspjeha, ali ne utječu na kratkoročne novčane tokove.

Kamatni rizik

Društvo nije izložena kamatnom riziku.

3.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je vrsta rizika koji nastaje pri ulaganju novčanih sredstava u finansijske plasmane, a sastoji se od opasnosti da se uložena sredstva neće vratiti, odnosno da se uložena sredstva neće vratiti planiranom dinamikom. Kreditnim rizikom se upravlja na najvišem nivou Društva. Kreditni rizici nastaju iz novca i novčanih ekvivalenata, depozita kod banaka i otvorenih potraživanja od kupaca. Za suradnju Društvo bira banke s dobrim ugledom. Kod kupaca se procjenjuje bonitet. Pritom se u obzir uzima finansijska situacija, prethodna iskustva i drugi faktori. Individualni limiti rizika se baziraju na internim i eksternim procjenama u skladu s odlukama Uprave.

Nadoknadiivi iznos finansijske imovine predstavlja maksimum kreditne izloženosti. Maksimum izloženosti kreditnom riziku na datum izvještavanja je kako slijedi.

FINANSIJSKA IMOVINA	2013	2012
Potraživanja od kupaca i druga potraživanja	2.536.181	2.618.549
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	33.451	44.947
	2.569.632	2.663.496

TABELA 7: IZLOŽENOST KREDITNOM RIZIKU

Izloženost kreditnom riziku Društva je većinskim dijelom pod utjecajem indirektnih karakteristika svakog kupca. Društvo ispravlja na teret rashoda vrijednost potraživanja za koju se procjeni da će nastati gubici u odnosu na potraživanja od kupaca i druga potraživanja.

U toku godine Društvo je izvršilo rashodovanje po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja u iznosu od 4.382,80 KM. Uprava smatra da nisu potrebne dodatne ispravke vrijednosti aktivnih potraživanja.

	2013	2012	2011
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	4.383	0	356

TABELA 8: RASHODI PO OSNOVI ISPRAVKE VRIJEDNOSTI I NAPLAĆENA OTPISANA POTRAŽIVANJA

Društvo je na 31.12.2013. godine raspolagalo gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u iznosu od 33.451 KM (2012: 44.947 KM).

Rizik nenaplativosti potraživanja

Ovaj rizik se odnosi na rizik od finansijskih gubitaka, u slučaju da kupac ili ugovorna strana ne ispunjava svoje ugovorne obaveze. Rizik nastaje većinskim dijelom iz potraživanja od prodaje.

Značaj rizika nenaplativosti potraživanja

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine predstavlja maksimalnu izloženost nenaplativosti potraživanja. Maksimalna izloženost nenaplativosti potraživanja na 31.12.2013. godine prikazana je u narednoj tabeli:

	2013	2012
Potraživanja od kupaca i druga potraživanja	2.536.181	2.618.549
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	33.451	44.947
	2.569.632	2.663.496

TABELA 9: IZLOŽENOST RIZIKU NENAPLATIVOSTI POTRAŽIVANJA

Rizik nenaplativosti potraživanja najvećim dijelom vezan je za potraživanja od kupaca i ostala potraživanja. Na ovaj rizik utječu individualne karakteristike svakog kupca.

U toku godine na teret rashoda ispravljeno je 4.382,80 KM potraživanja nastalih na osnovu prodaje.

3.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti definira se kao opasnost od neusklađenosti dospelosti sredstava i obaveza prema izvorima sredstava u privrednim društvima, što za posljedicu može imati teškoće s likvidnošću. Uprava Društva je odgovorna za upravljanje rizikom likvidnosti. Politika za upravljanje rizikom likvidnosti Društva podrazumijeva osiguranje dovoljnih likvidnih sredstava da se obaveze podmire na vrijeme, u uslovima normalnog i ubrzanog poslovanja, bez rizika nanošenja štete ugledu Društva. Društvo teži da iznose novca i novčanih ekvivalenata održi na visokom nivou da bi se očekivani odlivi po osnovu finansijskih obaveza mogli izmiriti na vrijeme.

Društvo aktivno prati odnos između potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja i obaveza prema dobavljačima i ostalih obaveza. Na 31.12.2013. koeficijent obrta potraživanja iznosio je 0,88. Trajanje naplate potraživanja u danima iznosilo je 414 dana što je u odnosu na prethodnu poslovnu godinu manje za 4 dana, ali i dalje ukazuje na nezadovoljavajuću naplatu.

Društvo je izloženo sljedećim rizicima likvidnosti:

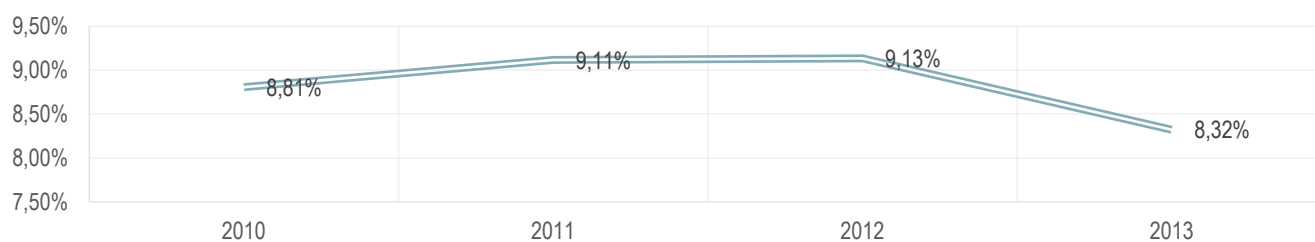
	2013	2012
Dugoročni krediti	993.471	994.775
Kratkoročni krediti	193.072	163.850
Obaveze prema dobavljačima	288.885	398.816
	1.475.428	1.557.441

TABELA 10: RIZIK LIKVIDNOSTI

3.5. Upravljanje kapitalom

Cilj društva je da održi jaku bazu kapitala da bi se osigurao održivi razvitak. Kapital obuhvata vlastiti kapital iskazan u bilansu.

ODNOS NETO ZADUŽENJA I ČISTOG VLASTITOG KAPITALA NA 31.12. (NET GEARING)

GRAFIKON 1: NET GEARING POKAZATELJ

Pokazatelj net gearing predstavlja odnos obaveza Društva prema kapitalu. Visok iznos pokazatelja ukazuje na to da je udio obaveza u kapitalu značajan, dok nizak iznos ovog pokazatelja predstavlja nizak udio obaveza u kapitalu. Pokazatelj je sličan pokazatelju odnosa kapitala i obaveza, s tim da koristi djelimično drugačije podatke za izračun i može se doći do drugačijih rezultata.

Visok iznos ovog pokazatelja ukazuje na to da Društvo koristi tuđe izvore finansiranja da podmiri obaveze iz tekućeg poslovanja.

Mogući načini da se smanji visok iznos ovog pokazatelja su recimo da smanji radni kapital. Ovo se postiže tako što se povećava naplata potraživanja, smanjuje stanje zaliha, i/ili produžuju dani plaćanja dobavljačima. Pored toga, smanjenje se može postići povećanjem dobiti.

Iznos ovog pokazatelja u Društvu je zadovoljavajući, a tendencija opadajuća.

Sadašnja vrijednost finansijskih instrumenata

Sadašnja vrijednost finansijske imovine i obaveza predstavljena je u sljedećoj tabeli:

SADAŠNJA VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA	Namijenjeno trgovanju	Po fer vrijednosti	Instrumenti osiguranja	Kredit i potraživanja	Do roka dospijeća	Raspoloživo za prodaju	Ostale finansijske obaveze	Knjigovodstena vrijednost	Sadašnja vrijednost
Novac i novčani ekvivalenti				33.451				33.451	33.451
Dužnički finansijski instrumenti				-				-	-
Vlasnički finansijski instrumenti				-				-	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja				2.536.181				2.536.181	2.536.181
Ulaganja u oročene depozite				-				-	-
UKUPNO	-	-	-	2.569.632	-	-	-	2.569.632	2.569.632
Dugoročni krediti							993.471	993.471	993.471
Dugoročne obaveze po finansijskom leasingu							-	-	-
Ostale dugoročne obaveze							-	-	-
Kratkoročni krediti							193.072	193.072	193.072
Obaveze prema dobavljačima							288.885	288.885	288.885
Ostale kratkoročne obaveze							92.478	92.478	92.478
UKUPNO	-	-	-	-	-	-	1.567.906	1.567.906	1.567.906

TABELA 11: SADAŠNJA VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

4. OBJAŠNENJA PO POZICIJAMA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

4.1. Prihodi od prodaje

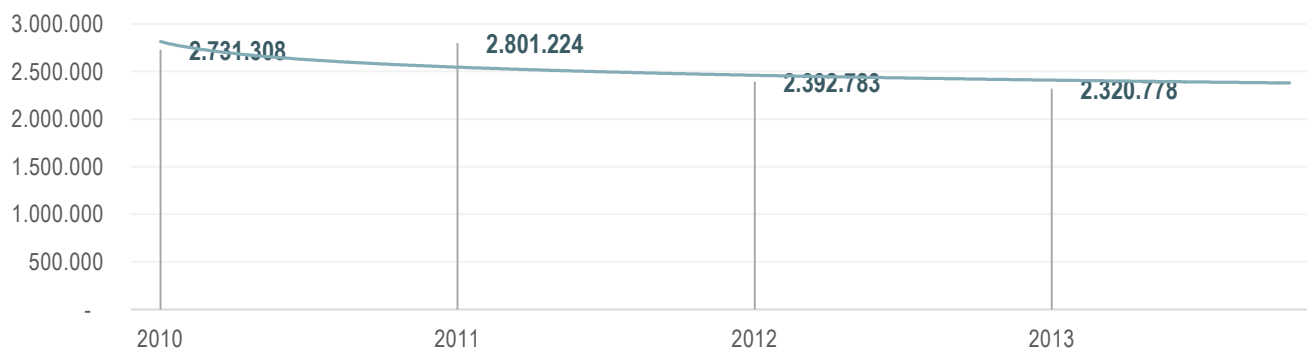
POSLOVNI PRIHODI	2013	2012	2011
Prihodi od prodaje učinaka	2.195.930	2.275.283	2.540.973
Ostali poslovni prihodi	124.848	117.500	260.251
Ukupno poslovni prihodi	2.320.778	2.392.783	2.801.224

TABELA 12: PRIHODI OD PRODAJE ROBE

Poslovni prihodi Društva u 2013. godini iznosili su 2.320.778 KM (2012: 2.392.783 KM). Ovi prihodi se sastoje najvećim dijelom iz prihoda od prodaje učinaka na domaćem tržištu u iznosu od 2.195.930 KM. Ostali poslovni prihodi ostvareni su iz prihoda od zakupa u iznosu od 23.841,97 KM, prihoda po osnovu donacija u iznosu od 11.164,96 KM, prihoda od refundacije bolovanja u iznosu od 2.123,36 KM, te od ostalih poslovnih prihoda po drugim osnovama u iznosu od 87.717,21 KM.

Kako možemo primijetiti iz narednog grafikona kretanje poslovnih prihoda u 2013. godini ima negativan trend razvitka.

POSLOVNI PRIHODI

GRAFIKON 2: KRETANJE POSLOVNIH PRIHODA ZA POSLJEDNJE 4 GODINE

Naredni grafikon ukazuje na strukturu poslovnih prihoda za 2013., 2012., i 2011. i 2010. godinu.

STRUKTURA POSLOVNIH PRIHODA

GRAFIKON 3: STRUKTURA POSLOVNIH PRIHODA ZA POSMATRANE POSLOVNE PERIODE

U odnosu na prethodnu poslovnu godinu kod prihoda od prodaje učinaka zabilježen je pad u iznosu od 79.353 KM, odnosno za 3,49%. Najznačajniji dio prihoda od prodaje učinaka odnosi se na prihode od komunalnih usluga – voda koji su u tekućem periodu ostvareni u iznosu od 1.616.172,00 KM. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ovi prihodi su manji za iznos od 45.109,20 KM.

U kategoriji ostalih poslovnih prihoda desile su se sljedeće promjene:

- prihodi od zakupa zemljišta su se smanjili za iznos od 1.000,00 KM,
- prihodi od zakupa objekata su se smanjili za iznos od 20.693,03 KM,
- prihodi od donacija su se smanjili za iznos od 7.418,56 KM,
- prihodi od refundacije bolovanja su se smanjili za iznos od 7.544,89 KM,
- ostali prihodi su se smanjili za iznos od 4.648,55 KM.

U 2013. poslovnoj godini Društvo je ostvarilo prihode po osnovu presuda u iznosu od 87.341,87 KM (glavnica 47.048,25 KM, kamata 40.293,62 KM).

4.2. Materijalni troškovi

MATERIJALNI TROŠKOVI	2013	2012	2011
Materijalni troškovi	583.922	696.933	725.344
Ukupno materijalni troškovi	583.922	696.933	725.344

TABELA 13: MATERIJALNI TROŠKOVI

Materijalni troškovi sastoje se od svih materijalnih troškova koji su u toku perioda evidentirani na kontima grupe 51.

Naredna tabela daje pregled navedenih troškova:

		2013	2012	Iznos promjene	% promjene
51	MATERIJALNI TROŠKOVI	583.922	696.933	-113.011	-16,22%
511	Utrošene sirovine i materijal	133.049	240.300	-107.251	-44,63%
512	Utrošena energija i gorivo	430.092	432.778	-2.686	-0,62%
513	Utrošeni rezervni dijelovi	10.309	15.401	-5.092	-33,06%
514	Otpis inventara, ambalaže i autoguma	10.472	8.454	2.018	23,87%

TABELA 14: PREGLED MATERIJALNIH TROŠKOVA

Materijalni troškovi u poslovnoj 2013. godini iznosili su 583.922 KM (2012: 696.933 KM). U odnosu na prethodnu poslovnu godinu zabilježeno je smanjenje na ovom kontu u iznosu od 113.011 KM, odnosno za 16,22%. Najznačajniji dio materijalnih troškova odnosi se na utrošenu energiju i gorivo u iznosu od 430.092 KM (2012: 432.778 KM).

Troškove utrošenih sirovina i materijala u iznosu od 133.049 KM čine troškovi sirovina i materijala u iznosu od 51.002,79 KM, troškovi materijala – održavanje u iznosu od 43.487,04 KM, troškovi HTZ opreme u iznosu od 6.705,86 KM, utrošak kancelarijskog materijala u iznosu od 16.333,36 KM, troškovi materijala za održavanje službenih prostorija u iznosu od 1.871,60 KM, utrošak materijala za tekuće održavanje osnovnih sredstava u iznosu od 7.309,25 KM, i utrošak hlora i reagensi u iznosu od 6.338,90 KM. Ovi troškovi bilježe značajno smanjenje u odnosu na prethodnu poslovnu godinu u iznosu od 107.251 KM, odnosno 44,63%.

Troškovi po osnovu utrošenih rezervnih dijelovi su u tekućoj poslovnoj godini iznosili 10.309,38 KM i u odnosu na 2012. poslovnu godinu manji su za iznos od 5.092 KM, odnosno za 33,06%.

Na otpis inventara, ambalaže i autoguma knjižen je rashod u iznosu od 10.472,49 KM.

4.3. Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

TROŠKOVI PLAĆA I OSTALIH LIČNIH PRIMANJA	2013	2012	2011
Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima	1.001.355	1.030.729	1.024.135
Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih	192.255	215.589	219.315
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	3.179	13.721	14.170
Ukupno troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	1.196.789	1.260.039	1.257.620

TABELA 15: TROŠKOVI PLAĆA I OSTALIH LIČNIH PRIMANJA

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja za poslovnu 2013. godinu iznosili su 1.196.789 (2012: 1.260.039 KM). U odnosu na prethodnu poslovnu godinu kod troškova neto plaća i naknada plaća zabilježeno je smanjenje u iznosu od 29.374 KM, dok je kod troškova ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih zabilježeno smanjenje u iznosu od 23.334 KM. Troškovi naknada ostalim fizičkim licima manji su u tekućoj godini za iznos od 10.542 KM.

STRUKTURA TROŠKOVA PLAĆA I OSTALIH LIČNIH PRIMANJA

GRAFIKON 4: STRUKTURA TROŠKOVA PLAĆA I OSTALIH LIČNIH PRIMANJA

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja sastoje se od troškova knjiženih u grupi 52, kako je prikazano u sljedećoj tabeli:

	2013	2012	Iznos promjene	% promjene
TROŠKOVI PLAĆA I OSTALIH PRIMANJA ZAPOSLENIH I DRUGIH FIZIČKIH LICA	1.196.789	1.260.039	-63.250	-5,02%
Troškovi plaća	862.169	886.569	-24.400	-2,75%
Troškovi naknada plaća	139.186	144.160	-4.974	-3,45%
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	6.600	8.493	-1.893	-22,29%
Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenika	185.655	207.096	-21.441	-10,35%
Troškovi naknada članovima odbora, komisija i sl.	1.600	9.600	-8.000	-83,33%
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	1.579	4.121	-2.542	-61,68%

TABELA 16: TROŠKOVI PLAĆA I OSTALIH LIČNIH PRIMANJA GRUPA 52

Iz prethodne tabele može se uočiti da je značajno smanjenje u odnosu na prethodni period zabilježeno na poziciji troškova plaća u iznosu od 24.400 KM. Troškovi naknada plaća su manji za 4.974 KM.

Troškovi službenih putovanja su iznosili 6.600 KM i u odnosu na prethodnu poslovnu godinu su manji za 1.893 KM.

Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih odnose se na naknade za ishranu u toku rada u iznosu od 139.360 KM, naknade troškova prevoza na posao i sa posla u iznosu od 12.959,10 KM, regres za godišnji odmor u iznosu od 24.750,00 KM, isplate otpremnine u iznosu od 2.490,00 KM, jubilarne i druge nagrade zaposlenima u iznosu od 1.288,00 KM, novčanu pomoć zaposlenicima u slučaju bolesti u iznosu od 1.000,00 KM, pomoći i naknade za u slučaju smrti članova porodice u iznosu od 1.663,00 KM, kotizacija za seminare u iznosu od 1.317,38 KM, naknade za stručno usavršavanje i osposobljavanje u iznosu od 427,36 KM, i ostale pomoći i naknade troškova zaposlenima u iznosu od 400,00 KM.

Troškovi naknada članovima odbora, komisija i slično odnose se na troškove naknada članovima nadzornog odbora u iznosu 1.600 KM.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima odnose se na troškove naknada po osnovu ugovora o djelu u iznosu od 1.578,70 KM.

Prosječan broj zaposlenih u 2013. godini iznosio je 56 uposlenika (2012: 60 uposlenika).

4.4. Troškovi proizvodnih usluga

TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	2013	2012	2011
Troškovi proizvodnih usluga	114.957	111.131	265.087
Ukupno troškovi proizvodnih usluga	114.957	111.131	265.087

TABELA 17: TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Troškovi proizvodnih usluga u poslovnoj godini 2013. godini iznosili su 114.957 KM (2012: 111.131 KM), a čine ih kako je navedeno u sljedećoj tabeli:

	2013	2012	Iznos promjene	% promjene
53 TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	114.957	111.131	3.826	3,44%
530 Troškovi usluga izrade i dorade učinaka	12.398	46.748	-34.350	-73,48%
531 Troškovi transportnih usluga	827	1.467	-640	-43,63%
532 Troškovi usluga održavanja	87.349	55.709	31.640	56,80%
535 Troškovi reklame i sponzorstva	9.597	4.359	5.238	120,17%
539 Troškovi ostalih usluga	4.786	2.848	1.938	68,05%

TABELA 18: TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA GRUPA 53

Značajno mjesto u ovim rashodima zauzimaju troškovi usluga održavanja koji su u tekućoj poslovnoj godini iznosili 87.349 KM, a odnose se na usluge održavanja opreme u iznosu od 56.592,62 KM, usluge investicionog održavanja u iznosu od 21.152,45 KM, usluge održavanja transportnih sredstava u iznosu od 2.463,98 KM, i usluge održavanja softvera u iznosu od 7.140,00 KM. Ovi rashodi veći su u odnosu na prethodni period za iznos od 55.709 KM, odnosno za 56,80%.

Troškovi usluge izrade i dorade učinaka u tekućoj poslovnoj godini iznosili su 12.398 KM, a sastoje se od usluga kooperanata.

4.5. Troškovi amortizacije

AMORTIZACIJA	2013	2012	2011
Troškovi amortizacije	200.478	276.587	264.082
Ukupno troškovi amortizacije	200.478	276.587	264.082

TABELA 19: RASHODI AMORTIZACIJE

Rashodi amortizacije u tekućem periodu iznosili su 200.478 KM. Rashodi amortizacije u tekućem periodu manji su za iznos od 76.109 KM, odnosno za 27,52%. Troškovi amortizacije nematerijalnih stalnih sredstava iznosili su 10.743,66 KM. Amortizacija građevinskih objekata iznosila je 88.369,66 KM. Amortizacija postrojenja i opreme iznosila je 40.975,34 KM.

Amortizacija transportnih sredstava iznosila je 43.112,86 KM, a amortizacija alata i kancelarijskog materijala iznosila je 17.276,07 KM.

4.6. Nematerijalni troškovi

NEMATERIJALNI TROŠKOVI	2013	2012	2011
Nematerijalni troškovi	243.353	183.495	182.813
Ukupno nematerijalni troškovi	243.353	183.495	182.813

TABELA 20: NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Nematerijalni troškovi u poslovnoj 2013. godini iznosili su 243.353 KM. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ovi troškovi su se povećali za iznos od 59.858 KM, odnosno za 32,62%. Naredna tabela daje prikaz nematerijalnih troškova nastalih u 2013. godini.

	2013	2012	Iznos promjene	% promjene
55 NEMATERIJALNI TROŠKOVI	243.353	183.495	59.858	32,62%
550 Troškovi neproizvodnih usluga	28.930	29.059	-129	-0,44%
551 Troškovi reprezentacije	10.303	11.789	-1.486	-12,60%
552 Troškovi premija osiguranja	5.251	15.700	-10.449	-66,55%
553 Troškovi platnog prometa	8.409	7.142	1.267	17,74%
554 Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga	26.150	19.755	6.395	32,37%
555 Troškovi poreza, naknada, taksi i drugih dadžbina na teret pravnog lica	89.978	82.870	7.108	8,58%
556 Troškovi članskih doprinosa i sličnih obaveza	5.424	3.612	1.812	50,17%
559 Ostali nematerijalni troškovi	68.908	13.568	55.340	407,87%

TABELA 21: NEMATERIJALNI TROŠKOVI GRUPA 55

Nematerijalni troškovi sastoje se od troškova neproizvodnih usluga u iznosu od 28.930 KM, troškova reprezentacije u iznosu od 10.303 KM, troškova premija osiguranja u iznosu od 5.251 KM, troškova platnog prometa u iznosu od 8.409 KM, troškova poštanskih i telekomunikacijskih usluga u iznosu od 26.150 KM, troškova poreza, naknada, taksi i drugih dadžbina na teret pravnog lica u iznosu od 89.978 KM, troškova članskih doprinosa i sličnih obaveza u iznosu od 5.424 KM, te ostalih nematerijalnih troškova u iznosu od 68.908 KM.

Najznačajnije povećanje bilježi pozicija troškova ostalih nematerijalnih usluga koji su u odnosu na prethodnu poslovnu godinu veći za iznos od 68.908 KM.

4.7. Finansijski prihodi

FINANSIJSKI PRIHODI	2013	2012	2011
Prihodi od kamata	13.787	30	31
Pozitivne kursne razlike	13.554	0	0
Ukupno finansijski prihodi	27.341	30	31

TABELA 22: FINANSIJSKI PRIHODI

Društvo je u toku poslovne godine ostvarilo finansijske prihode u iznosu od 27.341 KM (2012: 30 KM). Finansijski prihodi odnose se na prihode od kamata u iznosu od 13.787 KM, i na pozitivne kursne razlike u iznosu od 13.554 KM. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu finansijski prihodi su se povećali za iznos od 27.311 KM.

4.8. Finansijski rashodi

FINANSIJSKI RASHODI	2013	2012	2011
Rashodi kamata	73.759	80.299	72.461
Negativne kursne razlike	0	6.438	26.212
Ukupno finansijski rashodi	73.759	86.737	98.673

TABELA 23: FINANSIJSKI RASHODI

Finansijski rashodi Društva su na 31.12.2013. godine iznosili 73.759 KM.

U odnosu na prethodnu poslovnu godinu finansijski rashodi su manji za iznos od 12.978 KM.

4.9. Ostali prihodi i dobici

OSTALI PRIHODI I DOBICI	2013	2012	2011
Dobici od prodaje stalnih sredstava	0	9.145	2.000
Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	938	219.146	370
Ukupno ostali prihodi i dobici	938	228.291	2.370

TABELA 24: OSTALI PRIHODI I DOBICI

Ostali prihodi i dobici u poslovnoj 2013. godini iznosili su 938 KM. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ovi prihodi su manji za iznos od 227.353 KM, odnosno za 99,59%. Ostali prihodi i dobici se odnose na otpis obaveza u cjelokupnom iznosu.

4.10. Ostali rashodi i gubici

OSTALI RASHODI I GUBICI	2013	2012	2011
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	4.383	0	356
Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	218	602	2.002
Ukupno ostali rashodi i gubici	4.601	602	2.358

TABELA 25: OSTALI RASHODI I GUBICI

Ostali rashodi i gubici u poslovnoj 2013. godini iznosili su 4.601 KM. Značajno mjesto u ovim rashodima imaju rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja u iznosu od 4.383 KM. Sa sumnjivih i spornih potraživanja je izvršen otpis potraživanja od kupaca u iznosu od 4.382,80 KM.

Ostale rashode i gubitke čine još i rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi koji se odnose na naknade štete trećim licima u iznosu od 218,20 KM.

4.11. Rezultat poslovanja

REZULTAT POSLOVANJA	2013	2012	2011
Neto dobit	0	5.580	7.648
Neto gubitak	68.802	0	0

TABELA 26: REZULTAT POSLOVANJA

Društvo je u poslovnoj godini 2013. ostvarilo neto gubitak u iznosu od 68.802 KM.

4.12. Kretanje nematerijalne i materijalne imovine

OPIS	Bilješka	Kapitalizirana ulaganja u razvoj	Koncesije, patenti i licence	Ulaganja u tuđu materijalnu imovinu	Računarski programi/software	Nematerijalna imovina u pripremi i avansi	Avansi	Ukupno
Troškovi nabavke								
Stanje na dan 01.01.2012. godine					41.772			41.772
Povećanje					30.356			30.356
Stanje na dan 31.12.2012. godine					72.128			72.128
Stanje na dan 01.01.2013. godine					72.128			72.128
Povećanja					4.608			4.608
Stanje na dan 31.12.2013. godine					76.736			76.736
Amortizacija i gubici od umanjenja vrijednosti								
Stanje na dan 01.01.2012. godine					41.189			41.189
Amortizacija za tekući period					9.712			9.712
Stanje na dan 31.12.2012. godine					50.901			50.901
Stanje na dan 01.01.2013. godine					50.901			50.901
Amortizacija za tekući period					10.744			10.744
Stanje na dan 31.12.2013. godine					61.645			61.645
Knjigovodstvene vrijednosti								
Stanje na dan 01.01.2012. godine					583			583
Stanje na dan 31.12.2012. godine					21.227			21.227
Stanje na dan 31.12.2013. godine					15.091			15.091

TABELA 27: BILJEŠKE NEMATERIJALNA IMOVINA

OPIS	Bilješka	Zemljište	Zgrade	Postrojenja i oprema	Alati, pogonski i kancelarijski namještaj	Transportna sredstva	Stambene zgrade i stanovi	Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno
Troškovi nabavke									
Stanje na dan 01.01.2012. godine		370.129	24.652.236	1.293.303	232.549	476.245	19.047	948.415	27.991.924
Nabavka/Povećanje			30.214	41.643	18.251	87.000		339.395	516.503
Smanjenje						(41.761)		(178.108)	(219.869)
Stanje na dan 31.12.2012. godine		370.129	24.682.450	1.334.946	250.800	521.484	19.047	1.109.702	28.288.558
Stanje na dan 01.01.2013. godine		370.129	24.682.450	1.334.946	250.800	521.484	19.047	1.109.702	28.288.558
Povećanja				6.798	-	13.407	-	22.409	42.614
Smanjenja								(20.205)	(20.205)
Stanje na dan 31.12.2013. godine		370.129	24.682.450	1.341.744	250.800	534.891	19.047	1.111.905	28.310.966
Amortizacija i gubici od umanjenja vrijednosti									
Stanje na dan 01.01.2012. godine			5.260.730	957.605	59.561	227.506			6.505.402
Amortizacija za tekući period			164.441	44.298	18.649	39.488			266.876
Otuđenja						(41.761)			(41.761)
Stanje na dan 31.12.2012. godine			5.425.171	1.001.903	78.210	225.233	-	-	6.730.517
Stanje na dan 01.01.2013. godine			5.425.171	1.001.903	78.210	225.233	-	-	6.730.517
Amortizacija za tekući period			88.370	40.975	17.276	43.113			189.734
Stanje na dan 31.12.2013. godine		-	5.513.541	1.042.878	95.486	268.346	-	-	6.920.250
Knjigovodstvene vrijednosti									
Stanje na dan 01.01.2012. godine		370.129	19.391.506	335.698	172.988	248.739	19.047	948.415	21.486.522
Stanje na dan 31.12.2012. godine		370.129	19.257.279	333.043	172.590	296.251	19.047	1.109.702	21.558.041
Stanje na dan 31.12.2013. godine		370.129	19.168.909	298.866	155.314	266.546	19.047	1.111.905 ¹	21.390.716

TABELA 28: BILJEŠKE MATERIJALNA IMOVINA

¹ Izvršiti aktiviranje navedene imovine.

4.13. Zalihe

ZALIHE	2013	2012	2011
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	208.483	215.835	202.221
Ukupno zalihe	208.483	215.835	202.221

TABELA 29: ZALIHE

Stanje zaliha na dan 31.12.2013. godine iznosilo je 208.483 KM, a odnosi se na zalihe sirovina i materijala u iznosu od 206.677,24 KM, zalihe ostalog materijala i pribora u iznosu od 591,53 KM, zalihe goriva i maziva u iznosu od 308,92 KM, zalihe HTZ opreme u iznosu 904,81 KM, autogume u upotrebi u iznosu od 16.915,52 KM, i zalihe sitnog inventara u upotrebi u iznosu od 17.750,75 KM.

Bruto knjigovodstvena vrijednost zaliha na 31.12.2013. godine iznosi 243.150 KM. Ispravka vrijednosti zaliha iznosi 34.667 KM, dok neto knjigovodstvena vrijednost na posmatrani datum iznosi 208.483 KM. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu nije došlo do značajne promjene strukture zaliha.

Revizijom nismo utvrdili da postoji moguće precjenjivanje zaliha. Zalihe se mjere po trošku nabave ili po neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tome što je niže u skladu s načelom opreznosti. Stanje zaliha iskazano u finansijskim izvještajima usklađeno je sa stanjem zaliha iskazanim u bruto bilansu i popisnim listama. Nismo utvrdili materijalno značajne nedostatke u odnosu na popis zaliha Društva.

4.14. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	2013	2012	2011
Gotovina	33.451	44.947	30.206
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti	33.451	44.947	30.206

TABELA 30: GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu s prvobitnim dospijećem tri mjeseca ili manje i koja podliježu neznatnom riziku promjene vrijednosti. Društvo je na 31.12.2013. godine imalo 33.451 KM na raspolaganju (2012: 44.947 KM). Gotovinu Društva čini novac na transakcijskim računima u domaćoj valuti u iznosu od 15.328,82 KM, novac na transakcijskim računima u stranoj valuti u iznosu od 1.826,22 KM, novca na blagajnoj u domaćoj valuti u iznosu od 158 KM i novca na blagajnoj u domaćoj valuti u iznosu do 16.296,31 KM.

U odnosu na prethodnu poslovnu godinu stanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata manje je za 11.496 KM.

Nije bilo značajnih promjena u **strukturi** gotovine i gotovinskih ekvivalenata. Transakcije vezane za blagajničko poslovanje provede se u skladu s propisima. Stanja iskazana na žiro – računima banaka na 31.12.2013. godine odgovaraju stanju iskazanom na izvodima poslovnih banaka. Društvo ima otvorene transakcijske račune kod sljedećih banaka: Una banke, UniCredit banke, Raiffeisen banke, KIB banke, Hypo-Alpe-Adria banke, i Uni-credit banke. Najveći promet se vrši preko KIB banke.

4.15. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

POTRAŽIVANJA OD KUPACA I DRUGA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	2013	2012	2011
Kupci u zemlji	2.489.356	2.604.565	2.679.106
Druga kratkoročna potraživanja	46.825	13.984	17.212
Ukupno kratkoročna potraživanja	2.536.181	2.618.549	2.696.318

TABELA 31: POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA

Ukupna kratkoročna potraživanja na 31.12.2013. godine iznosila su 2.536.181 KM (2012: 2.618.549 KM). U odnosu na prethodni period potraživanja od kupaca u zemlji smanjila su se za iznos od 115.209 KM, dok su se druga kratkoročna potraživanja povećala za iznos od 32.841 KM.

Potraživanja od kupaca sastoje se od potraživanja za pružene usluge isporuke voda – fizička i pravna lica u iznosu od 667.393,39 KM, ostale pružene usluge isporuke voda od 174.730,54 KM, i sumnjiva i sporna potraživanja za ostale usluge u iznosu od 1.647.232,53 KM.

Dospijeće potraživanja po danima na 31.12.2013. godine, samo za iznos od 667.393,39 KM, je izgledalo ovako:

- Nije dospjelo 0,00 KM,
- Dospjelo do 365 dana 404.203,97 KM,
- Dospjelo preko 365 dana 227.189,42 KM,

Za potraživanja koja su klasificirana kao sumnjiva i sporna, a a dospijeće potraživanja je preko 365 dana, nije vršeno rashodovanje, odnosno knjiženje vrijednosnog usklađenja preko ispravke vrijednosti. U skladu s navedenim, nismo bili u mogućnosti procijeniti utjecaj neumanjanja vrijednosti potraživanja na finansijske izvještaje koji završavaju 31.decembra 2013. godine.

Potrebno je radi zaštite imovine i realnog iskazivanja potraživanja politike potraživanja unaprijediti i usaglasiti sa općeprihvaćenim standardima. Uprava je dužna prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja izvršiti procjenu naplativosti iskazanih potraživanja i shodno tome izvršiti korekciju finansijskog rezultata.

4.16. Aktivna vremenska razgraničenja

AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	2013	2012	2011
Aktivna vremenska razgraničenja	56.572	49.075	37.305
Ukupno aktivna vremenska razgraničenja	56.572	49.075	37.305

TABELA 32: AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Na 31.12.2013. godine aktivna vremenska razgraničenja iznosila su 56.572 KM (2012: 49.075 KM). Odnose se na unaprijed plaćene troškove prijevoza u iznosu od 2.809,70 KM, i na razgraničene troškove po osnovu investicionog održavanja u iznosu od 53.762,43 KM.

4.17. Potraživanja za PDV

POTRAŽIVANJA ZA PDV	2013	2012	2011
Potraživanja za PDV	220	24	5.081
Potraživanja za PDV	220	24	5.081

TABELA 33: POTRAŽIVANJA ZA PDV

Potraživanja za PDV su na 31.12.2013. godine iznosila 220 KM, i odnosi se na ulazni porez na koji nije stečeno pravo odbitka.

4.18. Kapital

KAPITAL	2013	2012	2011
Osnovni kapital	20.632.290	20.632.290	20.632.290
Revalorizacione rezerve	278.093	281.037	283.982
Neraspoređena dobit	54.683	54.683	49.103
Gubitak do visine kapitala	558.455	489.653	489.653
Ukupno kapital	20.406.611	20.478.357	20.475.722

TABELA 33: KAPITAL DRUŠTVA

Ukupan kapital Društva na 31.12.2013. godine iznosi 20.406.611 KM (2012: 8.349.860 KM). Kapital Društva sastoji se od osnovnog kapitala, revalorizacionih rezervi, neraspoređene dobiti i gubitka do visine kapitala. Na poziciji revalorizacionih rezervi doslo je do smanjenja vrijednosti u iznosu od 2.944,08 KM, i odnosi se na revalorizaciju građevina. Gubitak do visine kapitala se povećao u odnosu na prethodnu poslovnu godinu za iznos gubitka tekuće godine od 68.802 KM.

Rezultat poslovanja je ispravno prenesen iz bilansa uspjeha u bilans stanja.

4.19. Dugoročna razgraničenja i rezervisanja

DUGOROČNA REZERVISANJA	2013	2012	2011
Dugoročna razgraničenja	2.103.013	2.111.234	2.053.696
Dugoročna rezervisanja	2.103.013	2.111.234	2.053.696

TABELA 34: DUGOROČNA RAZGRANIČENJA I REZERVIRANJA

Dugoročna rezervisanja odnose se na dugoročna razgraničenja koja čine odloženi prihodi po osnovu donacija u iznosu od 2.103.013 KM (2012: 2.111.234 KM).

4.20. Dugoročne obaveze

DUGOROČNE OBAVEZE	2013	2012	2011
Dugoročni krediti	993.471	994.775	963.135
Dugoročne obaveze	993.471	994.775	963.135

TABELA 35: DUGOROČNE OBAVEZE

Dugoročne obaveze su u poslovnoj 2013. godini iznosile 993.471 KM. Ove obaveze se odnose na obaveze po osnovu dugoročnih finansijskih kredita od banaka. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu, dugoročne obaveze su manje za iznos od 1.304 KM.

Dugoročni kredit koje je Društvo podiglo u tekućoj godini odnosi na kredit koje Društvo ima kod Komercijalno-investicione banke d.d. Velika Kladaša, zaključen 21.06.2013. godine na iznos od 240.000 KM. Namjena kredita je finansiranje tekućeg poslovanja Društva, a rok otplate je 36 mjeseci. Redovan mjesečni anuitet za kredit iznosi 7.542,89 KM.

4.21. Kratkoročne obaveze

KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE	2013	2012	2011
Kratkoročni krediti uzeti u zemlji	0	0	25.969
Kratkoročni dio dugoročnih obaveza	193.072	163.850	192.283
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	92.478	200.000	121.530
Kratkoročne finansijske obaveze	285.550	363.850	339.782

TABELA 36: KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročne finansijske obaveze na 31.12.2013. godine iznosile su 285.550 KM. Odnose se na kratkoročni dio dugoročnih obaveza po osnovu dugoročnog kredita i obaveza po finansijskom najmu, te na kratkoročni kredit uzet u zemlji. Najvažnije obaveze po osnovu kratkoročnih kredita odnose se na obaveze prema Hypo – Alpe – Adria banci, s kojom Društvo po ovom osnovu održava najbitnije odnose.

4.22. Obaveze iz poslovanja

OBAVEZE IZ POSLOVANJA	2013	2012	2011
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	34.188	34.188	0
Dobavljači u zemlji	275.472	380.000	462.191
Dobavljači u inostranstvu	13.413	18.816	31.026
Obaveze iz poslovanja	323.073	433.004	493.217

TABELA 36: OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Obaveze iz poslovanja na 31.12.2013. godine iznosile su 323.073 KM (2012: 433.004 KM). Obaveze iz poslovanja odnose se na primljene avanse, obaveze prema dobavljačima u zemlji i obaveze prema dobavljačima u inostranstvu.

Obaveze prema dobavljačima u zemlji su u tekućoj poslovnoj godini manje za iznos od 104.528 KM.

Društvo je sa sljedećim dobavljačima imalo najveći promet u toku poslovne godine, i to: Amelšeh d.o.o., Sudo-luka d.o.o., VMS Group d.o.o., i JP Elektroprivreda d.o.o.

4.23. Obaveze po osnovu plaća

OBAVEZE PO OSNOVU PLAĆA	2013	2012	2011
Obaveze po osnovu plaća i naknada plaća	84.348	85.395	88.255
Obaveze po osnovu naknada plaća koje se refundiraju	0	0	0
Obaveze za ostala primanja zaposlenih	13.750	14.750	0
Obaveze po osnovu plaća	98.098	100.145	88.255

TABELA 37: OBAVEZE PO OSNOVU PLAĆA

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih na 31.12.2013. godine iznosile su 98.098 KM (2012: 100.145 KM). Obaveze po osnovu plaća sastoje se od obaveza po osnovu plaća i naknada plaća u iznosu od 84.348 KM i obaveza za ostala primanja zaposlenih u iznosu od 13.750 KM.

4.24. Ostale kratkoročne obaveze

OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	2013	2012	2011
Druge obaveze	9.179	855	855
Obaveze za PDV	16.059	16.836	2.469
Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine	6.487	5.825	8.683
Ostale kratkoročne obaveze	31.725	23.516	12.007

TABELA 38: OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Druge obaveze su u poslovnoj 2013. godini iznosile 31.725 KM. Ove obaveze se sastoje od drugih obaveza u iznosu od 9.179 KM, obaveza za porez na dodanu vrijednost u iznosu od 16.059 KM, i obaveza za ostale poreze i druge dadžbine u iznosu od 6.487 KM. Druge obaveze se odnose na obaveze po sudskim rješenjima.

Obaveze za PDV se odnose na obavezu za uplatu PDV-a za porezni period. Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine sastoje se od naknada za iskorištenu vodu – fakturisano u iznosu od 2.951,70 KM, naknada za zaštitu voda – na fakturisano u iznosu od 987,70 KM, obaveza za naknade za šume u iznosu od 1.644 KM, te 902,70 KM.

4.25. Pasivna vremenska razgraničenja

PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	2013	2012	2011
Pasivna vremenska razgraničenja	4.572	8.217	36.822
Pasivna vremenska razgraničenja	4.572	8.217	36.822

TABELA 39: PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Na kontu pasivnih vremenskih razgraničenja prikazana su obračunati troškovi za koje nije primljena faktura u iznosu od 2.171,26 KM i unaprijed fakturisane zakupnine u iznosu od 2.400,00 KM.

5. Osvrt na proces javnih nabavki Društva u 2013. godini

Uvidom u poslovnu dokumentaciju Društva utvrdili smo da društvo vrši nabavke materijala, robe, radova i usluga primjenjujući Pravilnik o javnim nabavkama i Zakon o javnim nabavkama u BiH.

6. Utvrđivanje poštivanja zakona od strane uposlenih u Društvu

U toku revizije nismo uočili slučajeve nepoštivanja zakonskih odredbi u knjigovodstvu Društva, te pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

7. Pristup informacijama

Zakonski zastupnici Društva dali su nam sva potrebna objašnjenja i dokaze. Kao dio dokumentacije o vršenju revizije pohranili smo i pismo o izjavi odgovornosti zakonskih zastupnika za finansijske izvještaje Društva. Zaposleni u Društvu su nam omogućili pristup potrebnoj dokumentaciji, te u svakom trenutku odgovarali na pitanja postavljena od strane revizora.

8. Negativne promjene u poslovanju i materijalno značajni gubici

Mišljenja smo da Društvo u poslovnoj godini 2013. nije imalo značajan negativan razvitak poslovanja.

9. Osvrt na pitanje poštivanja principa vremenske neograničenosti poslovanja

Naša odgovornost je da tokom provođenja revizije finansijskih izvještaja ocijenimo da li je prihvatljiva procjena uprave da finansijske izvještaje sastavi na osnovi pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja, kao i da razmotrimo postoje li događaji i okolnosti koji upućuju na veliku neizvjesnost glede vremenski neograničenog poslovanja, a koji bi trebali biti objavljeni u finansijskim izvještajima.

Obavezni smo da ocijenimo procjenu uprave da Društvo nastavi poslovati u vremenski neograničenom roku, i to za period koje je koristila uprave, a koje ne može biti kraće od 12 mjeseci.

Nakon provođenja odgovarajućih radnji kojima ocjenjujemo pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja, i razmatranja prikladnosti objava u finansijskim izvještajima izrazili smo pozitivno mišljenje.

Mišljenja smo da vremenska neograničenost poslovanja Društva nije ugrožena u doglednoj budućnosti.

10. Osvrt na interne kontrole

Nismo otkrili značajnije nedostatke koje smo dužni komunicirati Upravi. Ključni rizici su identificirani. Poboljšati kontinuirano uklanjanje rizika. Računovodstvene politike se dosljedno primjenjuju. Osoblje je kompetentno i posjeduje dovoljno znanja da kvalitetno obavlja svoj posao. Struktura upravljanja je hijerarhijska. Poslovanje je centralizirano. Informacioni sistemi su pouzdani i sigurni. Kontrole se djelimično ne vrše na odgovarajući način. Napominjemo da su zaključci donešeni na osnovu uzoraka. Mišljenja smo da Društvo samo prepoznaje problematična područja poslovanja, međutim postoji mogućnost poboljšanja efikasnosti u rješavanju problema. Usvojiti preporuke interne i eksterne revizije.

11. Sažetak značajnih rizika na nivou Društva

Nismo uočili značajne rizike u poslovanju Društva.

12. Osvrt na porezne aspekte u Društvu

Društvo je obveznik plaćanja direktnih i indirektnih poreza. Stopa poreza na dodanu vrijednost iznosi 17%, a stopa poreza na dobit iznosi 10%.

13. Sažetak uočenih pogrešnih prikazivanja i utjecaj istih na mišljenje

- Skrećemo pažnju na sljedeće:
 - Vrednovanje potraživanja u skladu s MRS 39
 - Aktiviranje imovine koja je spremna za upotrebu
 - Rezervisanja za sudske sporove

VRIJEDNOSNO USLAĐENJE POTRAŽIVANJA OD KUPACA

Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MRS 39 i MSFI 13 – koji je na snazi od 01.01.2013. godine) propisuju da se potraživanja od kupaca trebaju mjeriti prema fer vrijednosti. Za potraživanja koja su iskazana u bilansu u dijelu kratkotrajne imovine Društvo “govori” da će ista biti naplaćena u roku od godine dana. Međutim, u praksi se dešava da kupci svoje obaveze ne izmire u roku od godine dana, pa se mora postaviti pitanje postoji li i dalje 100% - tna vjerovatnost da će Društvu od navedenih iznosa pritijecati ekonomske koristi upravo u iznosu koji je iskazan na datum izvještavanja u roku ne dužem od godine dana.

Kada postoji objektivni dokaz da potraživanja od određenog kupca neće biti moguće naplatiti u iznosu iskazanom u poslovnim knjigama, iznos potraživanja treba vrijednosno uskladiti. Objektivnim dokazom smatra se:

- Kupac je u finansijskim problemima (primjer Agrokomerc, i pored hipoteke na objektima, Porezna uprava je prva upisana)
- Kupac je propustio ugovoreni rok plaćanja (svi navedeni kupci na kontu sumnjivih i spornih potraživanja)
- Kupac propušta podmiriti svoje obaveze i drugim dobavljačima,
- Kupac pokrenuo stečaj/ likvidaciju
- Račun društva je blokiran itd.

U slučaju kada Društvo ima malo kupaca, proces procjene je lak, jer se može analizirati svaki kupac pojedinačno, međutim u situaciji kada društvo ima nekoliko hiljada kupaca nije moguće analizirati svakog kupca pojedinačno. Da bi se ipak zadovoljili standardi, odnosno zahtjev za fer prezentacijom finansijskih izvještaja postoji nekoliko metoda koje se smatraju prihvatljivima kod procjene, odnosno naknadnog vrednovanja potraživanja od kupaca.

To su:

1. Analiza starosne strukture potraživanja od kupaca (koja računa dane od dana dospijeca računa na naplatu)
2. Pojedinačna analiza starosne struktura potraživanja od kupaca
3. Kombinirana metoda

Kod Društva je kombinacija metoda najbolje rješenje.

Analiza starosne strukture potraživanja od kupaca (vrlo bitno koja računa dane kašnjenja od dane dospijeća računa na naplatu) ukazuje nam na dane kašnjenja kupca u podmirenju svojih obaveza. Što se više potraživanja nalazi u kategorijama starijih potraživanja postotak nenaplativosti je veći, odnosno vjerojatnost naplate manja, što znači da postoji potreba za vrijednosnim usklađenjem. U tom slučaju provodi se postotno smanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca, s tim da se veliki kupci moraju analizirati posebno, te se moraju analizirati uslovi poslovanja velikih kupaca. Vrijednosno usklađenje po danima kašnjenja provodi se u postotcima koji moraju odgovarati postotcima koji se primjenjuju svake godine. Ukupan iznos usklađenja koji se knjiži kao ispravka i rashod, dobije se sabiranjem pojedinačnih vrijednosnih usklađenja.

Recimo postotci mogu izgledati ovako:

- Starost potraživanja od 31 – 60 dana (postotak umanjena 1,5%)
- 61 -90 dana (postotak umanjena 3%)
- 91 – 180 dana (9 %)
- 191 – 365 dana (30 %)
- Preko godinu dana (90%).

Potraživanja od kupaca trebaju se iskazati po trošku ispravljenom za iznose čija je naplata sumnjiva ili sporna. Uprava treba provoditi ispravak sumnjivih i spornih potraživanja na temelju pregleda ukupne starosne strukture potraživanja, te na temelju pregleda značajnih, pojedinačnih iznosa uključenih u potraživanja.

Upravo kroz navedene postotke ispravke vrijednosti potraživanja potvrdilo bi se da Društvo temeljem razumne procijene i iskustva stečenog kroz duži period obavlja vrijednosno usklađenje nenaplaćenih potraživanja.

Potraživanja koja su utužena i potraživanja od subjekata u stečajnom postupku (osnovni dug i kamata) trebaju se po našem mišljenju u punom iznosu na teret rashoda, bez obzira na period koji je protekao od dospijeća.

S tim da se nismo uvjerali da Društvo provodi vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca, ne možemo potvrditi da su poštivane t. 58 – MRS –a 39, i t. 59 – MRS –a 38. Pored toga, skrećemo pažnju na načelo opreznosti iz Okvira MSFI - ija koje podrazumijeva *uključivanje stupnja razlikovitosti u prosuđivanjima u uvjetima neizvjesnosti, tako da imovina ili prihodi nisu precijenjeni, a obveze ili rashodi potcijenjeni*. Ipak, napominjemo da primjena opreznosti ne dopušta, primjerice, stvaranje skrivenih rezervi ili prekomjernih rezerviranja, namjerno potcijenjivanje imovine ili prihoda, ili namjerno precjenjivanje obveza ili rashoda, jer financijski izvještaji ne bi bili neutralni i stoga ne bi imali kvalitetu pouzdanosti.

14. Preporuke i zabilješke revizora

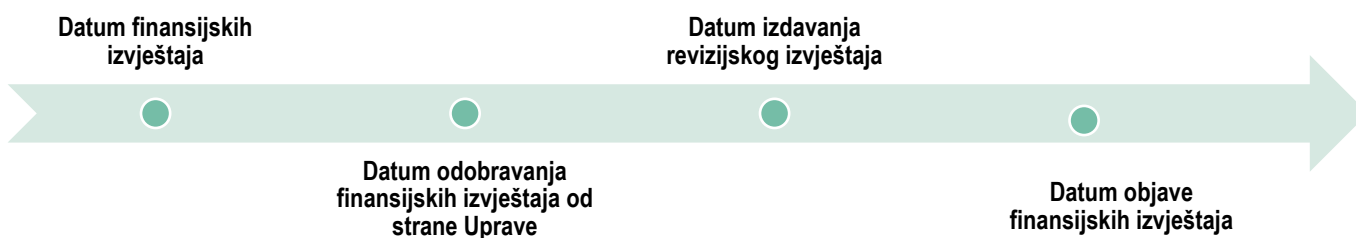
- Potrebno je za potraživanja za koja se ne može realno očekivati priliv ekonomske koristi izvršiti ispravku vrijednosti potraživanja na teret rashoda.
- Izvršiti aktiviranje imovine iskazane na kontu 025. Mišljenja smo da su ispunjeni uslovi za aktiviranje, te da se od značajnog dijela imovine već ostvaruju ekonomske koristi.

15. Osvrt na činjenice za koje imamo obavezu obavijestiti Upravu

Obratiti pažnju na prethodni dio.

16. Značajni događaji nakon datuma bilansa

U skladu s Međunarodnim Revizijskim Standardom 560.4. ciljevi revizora su nam da pribavimo dovoljne i primjerene revizijske dokaze o tome da li su se u događaji nastali nakon datuma finansijskih izvještaja i datuma izdavanja revizijskog mišljenja primjereno odrazili finansijskim izvještajima, te da primjereno reagiramo na činjenice koje su nam stavljene na uvid nakon datuma izdavanja izvještaja o obavljenoj reviziji, koje bi, da su bile poznate na taj dan mogle uzrokovati mijenjanje mišljenja revizora.

U skladu s revizijskim procedurama koje se tiču naknadnih događaja Upravi Društva postavili smo sljedeća pitanja, te dobili sljedeće odgovore:

- ✓ *Da li je došlo do nekih novih čvrsto preuzetih obaveza, pozajmljivanja ili jamstava? NE*
- ✓ *Da li je planirana ili se dogodila prodaja ili stjecanje značajnog dijela imovine? NE*
- ✓ *Da li su planirana ili su se dogodila povećanja kapitala? NE*
- ✓ *Da li je došlo do uništavanja značajnog dijela imovine subjekta? NE*
- ✓ *Da li je došlo do značajnih promjena u vezi s nepredvidivim obavezama u skladu s MRS 37? NE*
- ✓ *Da li su obavljena neka neobična računovodstvena prepravljivanja ili se tek namjeravaju obaviti? NE*
- ✓ *Da li nešto dogodilo ili će se vjerovatno dogoditi nešto bi moglo dovesti u pitanje prikladnosti računovodstvenih politika primijenjenih pri sastavljanju finansijskih izvještaja? NE*
- ✓ *Da li je nastao neki događaj koji je relevantan za mjerenje procjena ili rezervisanja sadržanim u finansijskim izvještajima Društva? NE*
- ✓ *Da li je nastao neki događaj koji bi utjecao na nadoknadivu vrijednost imovine, odnosno što bi uzrokovalo umanjenje vrijednosti imovine u skladu s MRS 36? NE*

17. Najvažniji finansijski pokazatelji Društva

Napomena: finansijski pokazatelji prikazani u nastavku dio su provedenih analitičkih radnji u procesu revizije. Za donošenje zaključaka o poslovanju Društva, odnosno za donošenje zaključaka o rezultatima pokazatelja upućujemo na analize provedene od samog Društva.

POKAZATELJ	2013	2012	IZNOS PROMJENE	PROCENAT PROMJENE
BILANS USPJEHA				
Dobit od poslovnih aktivnosti	0	0	0	#DIV/0!
Neto dobit perioda	0	5.580	-5.580	-100,00%
Poslovni prihod	2.320.778	2.392.783	-72.005	-3,01%
Poslovni rashodi	2.339.499	2.528.185	-188.686	-7,46%
Amortizacija	200.478	276.587	-76.109	-27,52%
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	1.196.789	1.260.039	-63.250	-5,02%
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI				
Neto profitna marža	0,00%	0,23%	-0,23%	-100,00%
Povrat na ukupnu imovine (ROA)	0,00%	0,02%	-0,02%	-100,00%
Povrat na kapital (ROCE)	0,00%	0,03%	-0,03%	-100,00%
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI				
Neto radni kapital	2.096.461	2.007.915	88.546	4,41%
Koeficijent tekuće likvidnosti	3,84	3,18	0,66	20,67%
Koeficijent ubrzane likvidnosti	3,56	2,95	0,61	20,70%
Odnos prodaje i neto radnog kapitala	1,05	1,13	-0,09	-7,56%
Odnos neto radnog kapitala i dugoročnih obaveza	2,85	2,94	-0,09	-3,07%
POKAZATELJI POKRIVENOSTI				
Koeficijent zaduženosti (Debt ratio)	7,14%	7,81%	-0,67%	-8,58%
Odnos obaveza i kapitala (Debt to equity ratio)	0,08	0,09	-0,87%	-9,26%
POKAZATELJI AKTIVNOSTI				
Koeficijent obrta potraživanja	0,88	0,87	0,01	0,98%
Trajanje naplate potraživanja u danima	413,77	417,82	-4,05	-0,97%
Koeficijent utrživosti zaliha	11,13	11,09	0,05	0,41%
Trajanje obrta zaliha	32,79	32,92	-0,13	-0,41%
Operativni krug	446,56	450,75	-4,19	-0,93%
Koeficijent obrta imovine	0,10	0,11	-0,01	-9,39%
Prosječan vijek trajanja dugotrajne imovine	106,80	78,04	28,76	36,86%
Prosječna starost dugotrajne imovine	34,52	24,33	10,18	41,85%
BILANS STANJA				
Ukupna imovina	24.246.113	24.513.098	-266.985	-1,09%
Kratkoročna imovina	2.834.907	2.928.430	-93.523	-3,19%
Kapital	20.406.611	20.478.357	-71.746	-0,35%
Kratkoročne obaveze	738.446	920.515	-182.069	-19,78%
Dugoročne obaveze	993.471	994.775	-1.304	-0,13%

TABELA 40: PREGLED ZNAČAJNIH POKAZATELJA DRUŠTVA

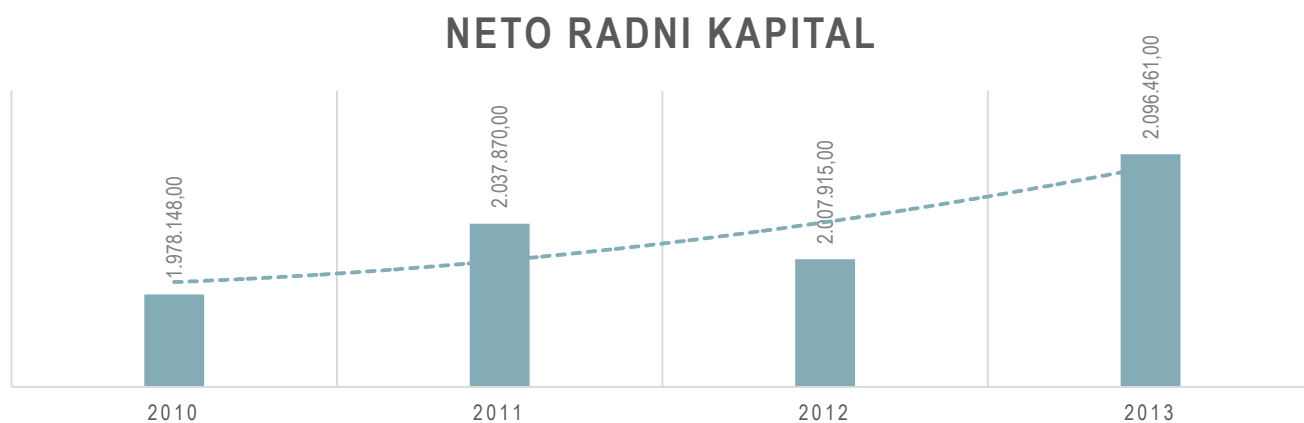
Finansijski pokazatelji prikazani u prethodnoj tabeli podijeljeni su na glavne pokazatelje bilansa uspjeha, pokazatelje profitabilnosti, pokazatelje likvidnosti, pokazatelje pokrivenosti, pokazatelje aktivnosti, te pokazatelje bilansa stanja.

Pokazatelji bilansa uspjeha

Društvo je u toku godine ostvarilo poslovne prihode u iznosu od 2.320.778 KM (2012: 2.392.783 KM). U odnosu na prethodnu poslovnu godinu došlo je do smanjenja poslovnih prihoda u iznosu od 72.005 KM, odnosno za 3,01%. Poslovni rashodi u izvještajnoj godini iznosili su 2.339.499 KM (2012: 2.528.185 KM). U odnosu na prethodnu poslovnu godinu došlo je do smanjenja poslovnih rashoda u iznosu od 188.686 KM, odnosno za 7,46%. U strukturi poslovnih rashoda najznačajnije mjesto zauzimaju troškovi plaća i ostalih ličnih primanja koji su u tekućoj godini iznosili 1.196.789 KM. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ovi rashodi su manji za iznos od 63.250 KM. Društvo je ostvarila neto gubitak perioda u iznosu od 68.802 KM, dok je prethodnom periodu Društvo poslovalo s dobitkom u iznosu od 5.580 KM.

Pokazatelji likvidnosti

Neto radni kapital

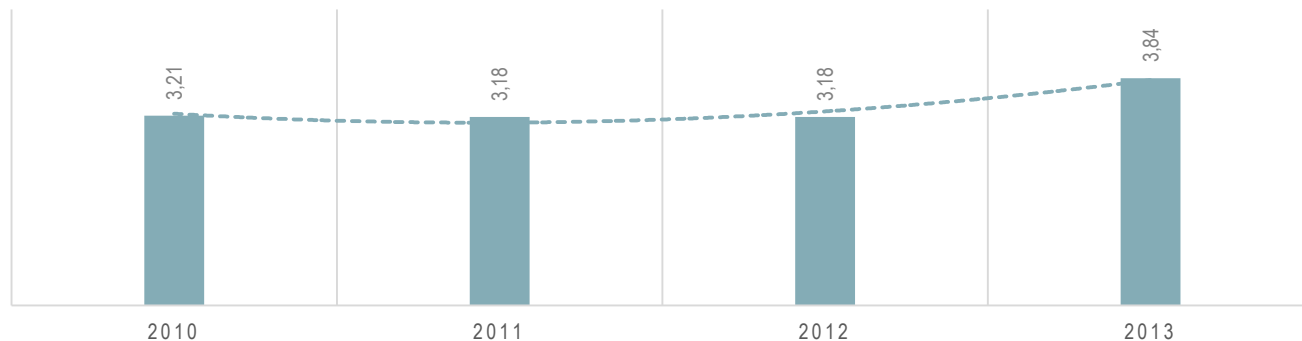
GRAFIKON 5: NETO RADNI KAPITAL

Ovaj pokazatelj u najužem smislu predstavlja razliku između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obaveza Društva. Pokazatelj je uslov likvidnosti i finansijske stabilnosti, te daje odgovor o tome koliko je likvidne imovine subjektu na raspolaganju za održavanje i širenje poslovanja. U pravilu se smatra da je viša razina neto radnog kapitala omogućuje subjektima bolje dugoročno poslovanje i širenje. Što je viša razina ovog pokazatelja subjekat je pod manjim pritiskom tržišta i sposobniji da samostalno finansira rast poslovanja. Ne postoji tačna razina ovog pokazatelja koja bi služila kao granična vrijednost. Pri upravljanju radnim kapitalom vrlo važnu ulogu igra i djelatnost kojom se subjekat bavi.

Radni kapital predstavlja onaj dio kratkoročne imovine koji je finansiran iz dugoročnih izvora. Međutim, potrebno je obratiti pažnju da je rast neto radnog kapitala preporučen do optimalne likvidnosti. Nakon toga, povećanje radnog kapitala smanjuje moguću profitabilnost poslovanja.

Vrijednost ovog pokazatelja u Društvu su visoke. Trend razvitka pokazatelja je negativan.

KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI

GRAFIKON 6: KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI

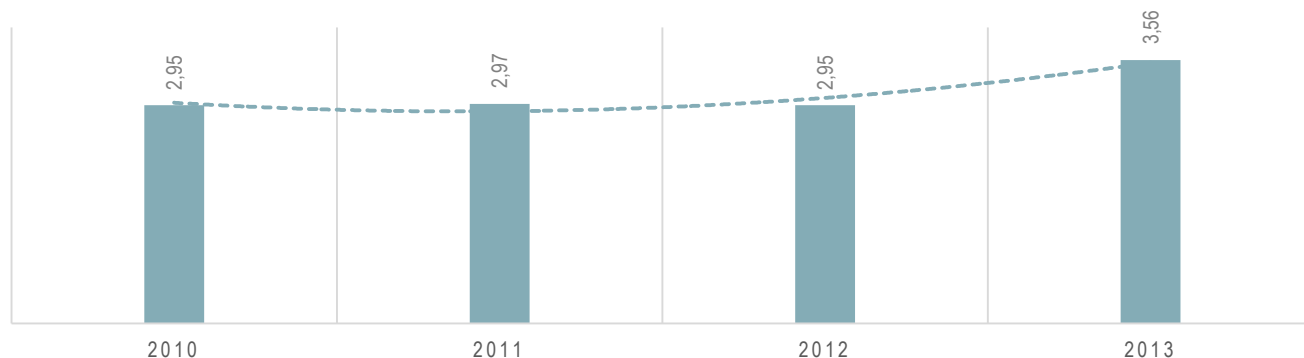
Koeficijent tekuće likvidnosti predstavlja ocjenu likvidnosti i solventnosti na određeni datum. Ovaj koeficijent ne bi trebao biti manji od dva, što bi u praksi značilo da kratkotrajna imovina mora biti makar dva puta veća od kratkoročnih obaveza. Okvirna vrijednost ovog pokazatelja je iznad 1, odnosno to je najniža preporučena granica. Međutim, visoka vrijednost ovog koeficijenta može značiti da Društvo ne koristi svoje resurse dovoljno efikasno, odnosno može implicirati na nedovoljno iskorištenu gotovinu, preveliki nivo zaliha u odnosu na stvarne potrebe, te loše upravljanje potraživanjima, rezultat kojeg su prevelika potraživanja.

Koeficijent tekuće likvidnosti je osnovni pokazatelj likvidnosti u analizi horizontalne finansijske strukture. Brzim pretvaranjem sredstava u novčani oblik (u pravilu do jedne godine) omogućava se podmirivanje kratkoročnih obaveza.

Kako se može vidjeti iz prethodnog grafikona koeficijent tekuće likvidnosti na datum izvještavanja u Društvu ima vrijednost od 3,84. Društvo ima 3,84 KM u tekućoj imovini na svaku 1 KM tekućih obaveza. Navedena vrijednost zadovoljava kriterije tekuće likvidnosti. Međutim, iz tekuće aktive Društva možemo vidjeti da Društvo nije ispravilo sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca u vrijednosti od 1.647.232,53 KM. Kada izuzmemo vrijednost sumnjivih i spornih potraživanja od kupaca koeficijent tekuće likvidnosti iznosi 1,60. Iako koeficijent tekuće likvidnosti prelazi najnižu preporučenu granicu, kratkotrajna imovina nije dva puta veća od kratkotrajnih obaveza.

Koeficijent ubrzane likvidnosti

KOEFICIJENT UBRZANE LIKVIDNOSTI

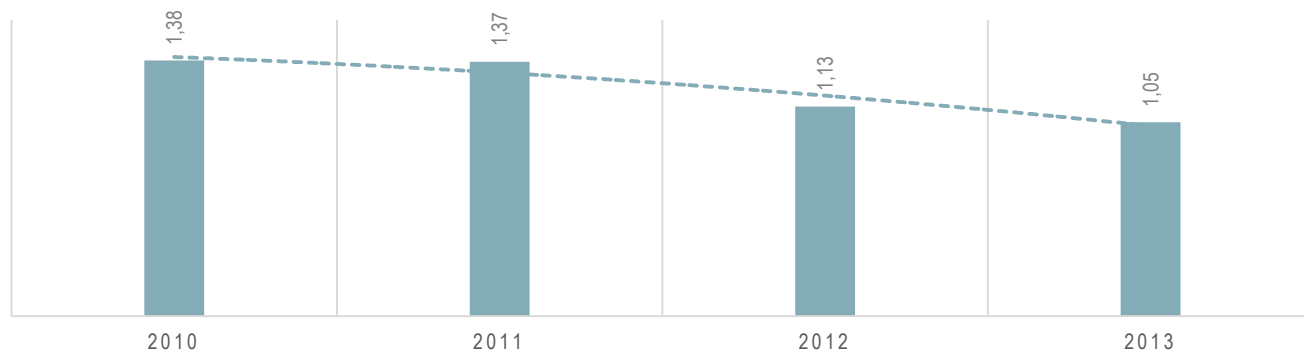
GRAFIKON 7: KOEFICIJENT UBRZANE LIKVIDNOSTI

Koeficijent ubrzane likvidnosti se izračunava tako da se od tekuće imovine izuzme vrijednost zaliha te da se ostatak podijeli s tekućim obavezama. Generalno se kaže da ako je ovaj pokazatelj veći od 1 nema opasnosti da Društvo neće moći izmiriti svoje obaveze. Kako se može vidjeti iz prethodnog grafikona ovaj koeficijent prikazuje vrijednosti iznad 1, tj. iznad preporučene granice.

Prema ovom koeficijentu Društvo ima zadovoljavajući koeficijent ubrzane likvidnosti, što znači da Društvo ima 3,56 KM u gotovini i kratkoročnim potraživanjima na svaku 1 KM tekućih obaveza. Kada izuzmemo vrijednost sumnjivih i spornih potraživanja od kupaca koeficijent tekuće likvidnosti također prelazi zadovoljavajuću vrijednost, odnosno iznosi 1,32 KM.

Odnos prodaje i neto radnog kapitala

ODNOS PRODAJE I NETO RADNOG KAPITALA

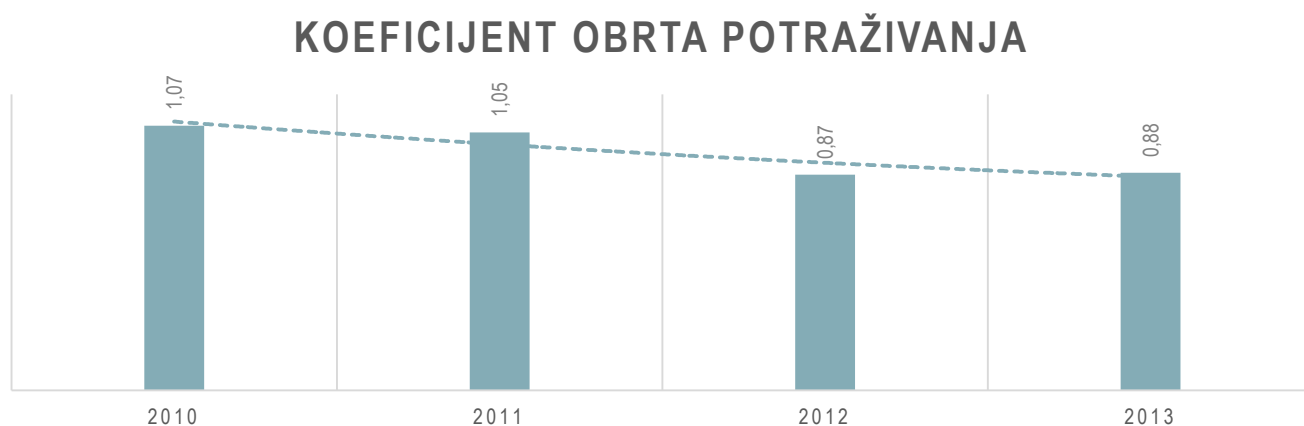
GRAFIKON 8: ODNOS PRODAJE I NETO RADNOG KAPITALA

Društvo koristi radni kapital za financiranje poslovanja i kupovinu zaliha, koji se eventualno pretvaraju u prihode od prodaje. Odnos prodaje i neto radnog kapitala se koristi u svrhu analize odnosa između novca koji se koristi za financiranje poslovanja i prodaje generirane od poslovanja. Ukazuje na iznos gotovine koji je potreban da bi se održao određeni nivo prodaje.

Generalno, veći odnos prodaje i neto radnog kapitala je bolji, jer to znači da Društvo dobija više prihoda od prodaje u odnosu na novac koji se koristi za financiranje prodaje. Pokazatelj je visok ako Društvo ostvaruje visoke prihode sa relativno niskim iznosima radnog kapitala. Ako pokazatelj ima niske vrijednosti, ukazuje na to da postoji neefikasnost u korištenju radnog kapitala.

Pokazatelji aktivnosti

Koeficijent obrta potraživanja

GRAFIKON 9: KOEFICIJENT OBRTA POTRAŽIVANJA

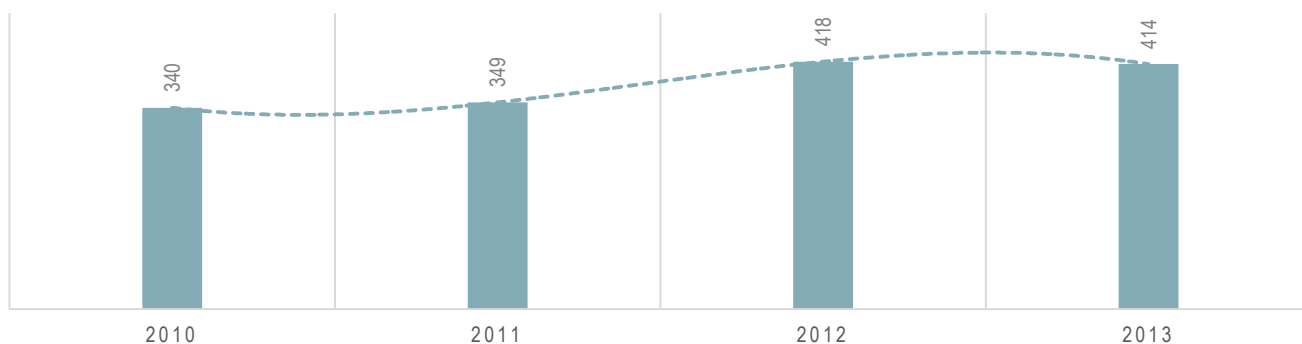
U sklopu analitičkih radnji vezanih za potraživanja izračunali smo koeficijent obrta potraživanja. Ovaj pokazatelj nam govori koliko puta Društvo u određenom vremenskom periodu obrne svaku novčanu jedinicu investiranu u potraživanje. Visok obrt potraživanja uz zadanu prodaju podrazumijeva manja potraživanja, a time i manje troškove vezane za upravljanje potraživanjima.

Prethodni grafikon ukazuje na to da Društvo svoja potraživanja obrne 0,88 puta u toku godine. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu vrijednosti ovog pokazatelja je na istom nivou, s tim da je došlo do smanjenja potraživanja od prodaje, uz istovremeno smanjenje prihoda od prodaje.

Trajanje naplate potraživanja od kupaca u danima

Drugi važan pokazatelj u vezi s potraživanjima je broj dana vezivanja kupaca ili prosječno vrijeme naplate. Riječ je o mjeri koja komplementarna s koeficijentom obrta potraživanja, a određuje se omjerom broja dana posmatranog razdoblja i koeficijenta obrta potraživanja. Duže vrijeme naplate, tj. veći broj dana vezivanja kupaca, znači da Društvo uz danu prodaju više sredstava veže u potraživanja, i obrnuto kraće vrijeme naplate povlači i manje prosječno stanje potraživanja. Porast prosječnog vremena naplate potraživanja (pad pokazatelja obrtaja potraživanja) može značiti da poduzeće ima problema s naplatom potraživanja ili da su potraživanja sumnjive kvalitete.

TRAJANJE NAPLATE POTRAŽIVANJA U DANIMA

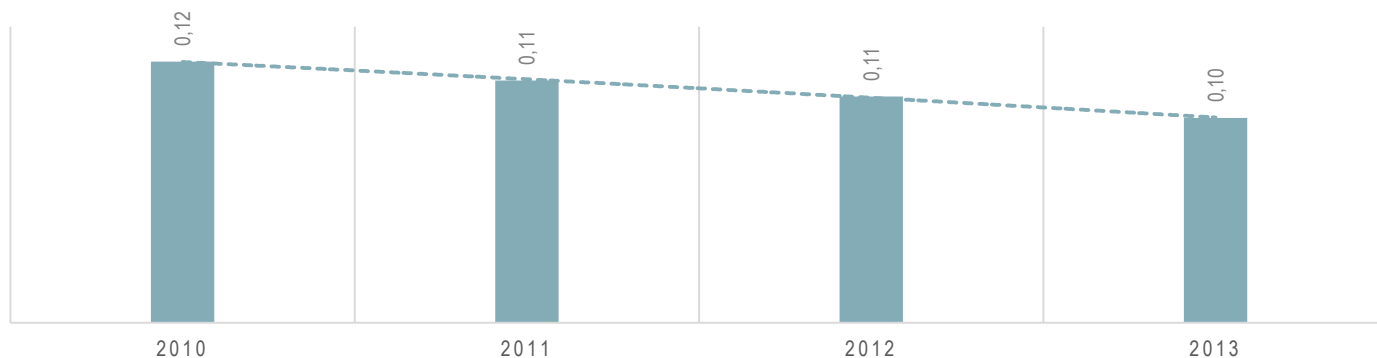

GRAFIKON 10: TRAJANJE NAPLATE POTRAŽIVANJA U DANIMA

Prethodni grafikon nam ukazuje na to da je Društvu potrebno u prosjeku 414 dana da naplati svoja potraživanja, odnosno da se završi ciklus prodaje ubiranjem novčanih sredstava. Kada bismo izuzeli vrijednost sumnjivih i spornih potraživanja od kupaca, trajanje naplate potraživanja bi iznosilo u prosjeku 140 dana.

Koeficijent obrta imovine

KOEFICIJENT OBRTA IMOVINE

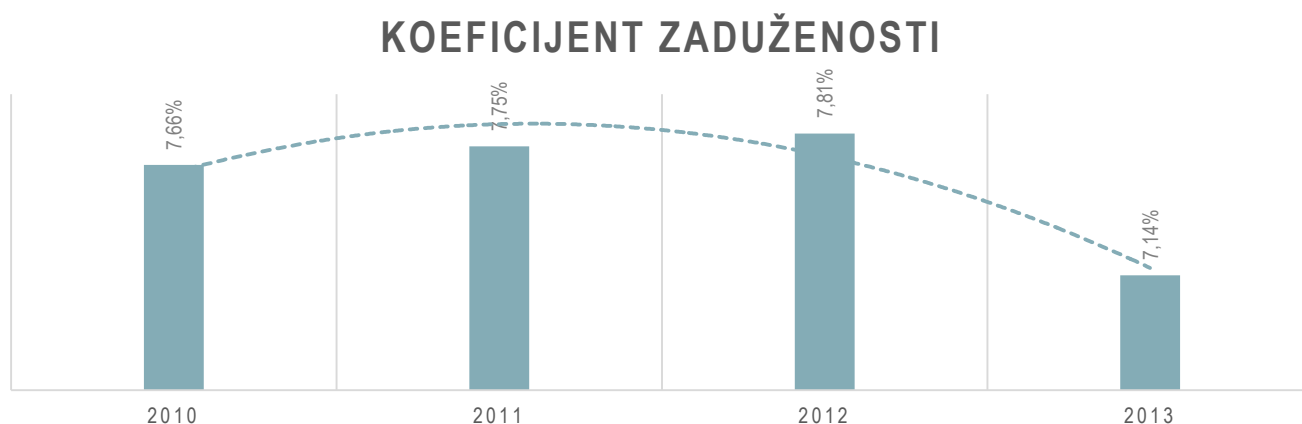
GRAFIKON 11: KOEFICIJENT OBRTA IMOVINE

Koeficijent obrta imovine u Društvu u odnosu stavlja ukupne prihode i ukupnu imovinu. Na ovaj način se prikazuje intenzitet upotrebe kapitala za finansiranje imovine.

U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ovaj koeficijent ima tendenciju blagog pada. U 2013. godini 1 KM imovine donosi 0,10 KM prihoda od prodaje.

Pokazatelji pokrivenosti

Koeficijent zaduženosti

GRAFIKON 12:KOEFIKIJENT ZADUŽENOSTI

Pokazatelj zaduženosti pokazuje koliki udio sredstava su osigurali vjerovnici (kreditori).

Na osnovu prethodnog pokazatelja možemo zaključiti da se Društvo pretežno finansira iz vlastih izvora finansiranja. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ovaj pokazatelj se smanjio, što ukazuje na pozitivnu tendenciju razvitka.

Pokazatelji bilansa stanja

Ukupna imovina Društva smanjila se za 1,09%, odnosno za 266.985 KM. Stalna sredstva u odnosu na prethodnu poslovnu godinu su manja za 173.462 KM, odnosno za 0,80%. Vrijednost kratkoročne imovine manja je za iznos od 93.523 KM, odnosno za 3,19%. Kapital Društva manji je za iznos od 71.746 KM. Dugoročne obaveze su se u odnosu na prethodnu poslovnu godinu smanjile za 1.304 KM, odnosno za 0,13%, dok su kratkoročne obaveze manje za iznos od 182.069 KM, odnosno za 19,78%.

18. Neovisnost revizijskog tima

U sklopu preliminarnih aktivnosti ocijenili smo neovisnost revizijskog tima u odnosu na Društvo. U skladu s ovim zaključili smo da ne postoje određene zabrane koje bi nekog od članova revizorskog tima doveli u situaciju da ne može raditi reviziju. Također nismo utvrdili postojanje finansijskog interesa u Društvu, niti zajmove ili slično od klijenta. Poslovne veze s klijentom tiču se samo revizije. Ne postoje porodične i lične veze s zaposlenima u Društvu. Niko od naših zaposlenih nije radio u Društvu koje se revidira niti ima plan da u skorijoj budućnosti traži zaposlenje u Društvu. Nismo pružali niti finansijske niti pravne usluge koje bi imale bitan utjecaj na rješavanje sudskih sporova. Niko od zaposlenih u revizorskoj kući nije obavljao poslove u upravi Društva. Nismo vršili nikakve ispravke u knjiženju. Nadalje, nema slučajeva u kojima je neko od zaposlenih u revizorskoj kući primao poklone od klijenta. Cijena revizije nije znatno manja od prosječne tržišne, te odgovara trenutnom stanju u okruženju. Dokumente za rad revizije pripremali smo sami. Niko od članova revizorskog tima nije pružao revizorske usluge koje bi znatno utjecale na rezultat revizije. Po samoprocjeni revizori posjeduju dovoljno stručnosti za obavljanje revizije na kvalitetan način. Nismo zastupali klijenta u pravnim sporovima i slično. Ne postoje lična poznanstva koji bi doveli do narušavanja neovisnosti revizije. Također, nema straha od davanja objektivnog mišljenja i rada revizije s dovoljnim profesionalnim skepticizmom.

19. Osnovni podaci o Revizija Revita d.o.o. Cazin

DRUŠTVO OGRANIČENE ODGOVORNOSTI	REVIZIJA REVITA Cazin
REGISTARSKI SUD:	Kantonalni sud Bihać (sada: Općinski sud Bihać)
MATIČNI BROJ SUBJEKTA:	1-4866-00
BROJ RJEŠENJA O UPISU KOD SUDA:	U/I-671/2002
SJEDIŠTE:	77226 ĆORALIĆI, OPĆINA CAZIN
POSLOVNA ADRESA:	REVIZIJA REVITA d.o.o. Ćoralići 462, 77226 ĆORALIĆI
PRAVNI OBLIK:	Društvo ograničene odgovornosti
DATUM OSNIVANJA:	28.05.2002. godine
OSNIVAČKI AKT:	Odluka o osnivanju
DATUM UPISA U SUDSKI REGISTAR:	24.06.2002.godine
IDENTIFIKACIONI BROJ KOD UIO:	263012380009
REVIZORI DRUŠTVA	mr. ASIM BEĆIRAGIĆ AJKA BEGANOVIĆ, dipl.oec. DŽEMAL AGANSPAHIĆ, dipl.oec. NEVICA HAFIZOVIĆ, dipl.oec. SEAD ŠEHIĆ, dipl.oec. SUAD ROŠIĆ, dipl.oec.
DJELATNOST:	69.20. Računovodstveni, knjigovodstveni i revizijski poslovi; savjetodavni poslovi u vezi s porezom

TABELA 41: OSNOVNI PODACI O REVIZIJA REVITA D.O.O. CAZIN

20. Zaključak

Mi kao revizori nismo odgovorni da pregledamo sve transakcije provedene u Društvu tokom godine, naročito one nematerijalne. Revizija se obavlja na temelju testova kontrola, testova detalja koji se obavljaju na temelju uzoraka i analitičkih procedura kojima se potvrđuje logičnost kretanja između pojedinih pozicija izvještaja i pravilna primjena računovodstvenih politika koje moraju biti u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom. Svojim testiranjem nastojimo steći razumno, a ne apsolutno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne navode nastale temeljem pogreške ili prevare. Zbog toga, značajni i pogrešni navodi mogu ostati neotkriveni.

Cazin

12. juni 2014. godine

mag.rer.soc.oec. Dženita Bećiragić

U ime i za Revizija Revita d.o.o. Cazin